

BELEDİYELER

ve kent sorunları dergisi

marmara ve boğazları
belediyeler birliği
yayın organıdır

SAYI 38/41

**BELEDİYELERİN
GELİRLER YASASI
VE KADERİ
DEĞİŞTİRİLEMEDİ**

1979 YILI İLAN KOŞULLARI

Arka Kapak	: 5.000.— TL.
Kapak İçi	: 4.000.— TL.
Tam Sayfa	: 3.000.— TL.
Yarım Sayfa	: 2.000.— TL.

Yıllık sürekli ilanlarda %20 indirim sağlanır.

İÇİNDEKİLER

Birliğimiz 1979 Yılı 1. Olağan Merlis Toplantısı Yapıldı	3
Besin Kontrol Hizmeti Üzerine Bazı Uyarılar Dr. Osman Nuri KOÇTÜRK	8
İller Bankası ve Yerel Yönetimler	11
Belediyelerimiz ve İmar Planlarına İlişkin Sorunlar Akin ERYOLDA	12
Belediyelerin Gelirler Yasası ve Kaderi Değiştirilemedi	15
«Akdeniz Kentler Birliği» Kongresi Rodos'ta Yapıldı	27
İstanbul Belediyeler Birliği Kuruldu	33
Türkiye'de Yerel Yönetim Tarihi Üzerine Notlar Abidin NESİMİ	34
Merkezileştirilmiş Yönetim ve Yerel Yönetimlerin Planlama ve Kaynak Sorunları Turgut CANSEVER	36
Tüketicinin Korunmasında Yargının Gücü	42

(Dergideki imzalı yazılar
imza sahibinin düşünceleridir)

MARMARA VE BOĞAZLAR
BELEDİYELER VE KENT SORUNLARI
DERGİSİ

Sayı : 38-41 OCAK-NİSAN 1979

(Bu derzi Ocak-Şubat-Mart-Nisan sayıları birarada 60 TL dir)

Sahibi : Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği adın.
REŞAT TABAK

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Yönetmen :
SELAHATTİN YILDIRIN

Yönetim Adresi : Prof. Kâzım İsmail Gürkan Caddesi No.
12 Ortaklar Han Kat: 4 Cağaloğlu - İSTANBUL.
Tel.: 22 48 53 — 26 52 70

TC.
marmara
ve
boğazları
belediyeler birliği

FERRO DÖKÜM

SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

HİTAP EDİLEN ENDÜSTRİ KOLLARI

TARIM VE OTOMOTİV ENDÜSTRİSİ:

Aks kovanları,
Diferansiyel kutuları,
Transmisyon gövdeleri,
Hidrolik gövdeleri,
Egzost manifoldları,
Fren disk ve kampanaları,
Volanlar,
Poryalar,
Makas kulakları,
Küpeler,
Muhtelif braketler,
Levyeler,
Pedallar,
Mil yatakları,
Baltalar,
Dişliler,
Dişli taslakları ve benzerleri

ELEKTRİK ENDÜSTRİSİ:

Motor gövdeleri,
Kapaklar,
İzolator kepleri,
Yüksek gerilim enerji nakıl
hattı bağlantı parçaları v.s.

GENEL MAKİNA ENDÜSTRİSİ

Muhtelif hidrolik gövdeleri,
Pompa gövdeleri,
Fanlar,
Ekavat ve ilgili parçaları,
Krank milleri ve benzerleri.

ŞİŞE VE CAM ENDÜSTRİSİ

Muhtelif şişe ve
cam eşya kalıpları

Döküm fabrikamız, idari ve sosyal tesisleriyle beraber, İstanbul - Ankara karayolu üzerinde Çayırova'da kurulmuştur.

İmalât konumuz olan sfero, özel kaliteli pik ve pik döküm parçalarını TÜRK (TS), İNGİLİZ (B.S.), ALMAN (DIN), AMERİKAN (A.S.T.M.) standartlarına uygun kimyasal, fiziksel, metalografik ve mekanik özelliklerde imal etmekteyiz. Tarım ve Otomotiv Sanayii'nin özel spesifikasyonlarına göre de seri imalât yapmaktayız.

MERKEZ:

Büyükdere Cad. Kuğu İşhanı, No. 99 Kat 3, Mecidiyeköy - İstanbul
Telefon : 66 71 68 - 66 71 69 Telgraf : Ferrodöküm - İstanbul

FABRİKA:

Ankara Asfaltı, Çayırova - Gebze

Telefon : Gebze : 2297 - 2298

Birliğimiz 1979 Yılı 1.Olağan Meclis Toplantısı Yapıldı

Birlik Meclisimizin 1979 Yılı
1. Olağan Toplantısı 25 Ocak
1979 günü İstanbul Belediye-

si Meclis salonunda yapıldı. Toplantıya, Birliğin ilişki içinde olduğu uluslararası kuruluşlardan Birleşmiş Kentler Örgütü adına Jean Portier, OECD adına Andrew Horgan, Yugoslav Kentler Birliği adına da Üsküp Belediye Başkanı Dusko Apostolov katıldılar..

Ayrıca, Girne Belediye Başkanı Ziya Rızki, Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer, Mersin Belediye Başkanı Kaya Mutlu, Giresun Belediye Başkanı Orhan Yılmaz, G.Antep Belediye Başkanı Esat Kaya Turgay ve Eski Birlik Baş-

kanları Ahmet Enön, Erol Köse, Ahmet İsvan, İmar İskân Bakanlığı Müsteşarı Selami Üner, Yerel Yönetim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Fikret Toksöz, Genel-İş Sendikası Genel Sekreteri Ertan Andaş, Meslek Odaları ve Sendikaların temsilcileri de Toplantıyı izleyen konuklar arasında yer aldılar.

● Birlik Meclisi toplantısında 1979 Mali Yılı Birlik Bütçesi, Birlik Tüketimi Düzenleme Merkezi Yönetmeliği ve Birlik İktisadi Girişimlerine ilişkin öneriler oybirliği ile kabul edildi.

● Toplantının en ilginç yönü, Türkiye Belediyeler Birliği'nin resmen kuruluşu için

● 25 Şubat 1979 tarihli Birlik Meclisi toplantısında divan ve toplantıya katılan üyeler

Birlik'çe başlatılan girişimlerin sürdürülmesi ve üyeliğine katılma konusunda oybirliği ile karar alınması oldu.

● Birlik Yönetim Kurulu'nun aldığı karar uyarınca eski Birlik Başkanları Ahmet Enön, Erol Köse ve Ahmet İsvan'a geçmiş hizmetleri nedeniyle Birliğin birer şildi verildi. Verilen bir önerenin oybirliği ile kabulü sonucu da üç eski başkan, «Birlik Onursal Başkanlıklarına» getirildiler.

● Meclis Başkanlığına verilen bir önerge ile «Dünya kentlerinin kardeşliği ve dünya barışının sürekliliğini sağlayacağı inancı ile 1980 yılının Dünya Belediyecilik Yılı olarak Birleşmiş Milletlerce kabulü için gerekli girişimde bulunulmasını» oybirliği ile kabul edildi.

● Üyesi bulunduğumuz Akdeniz Kentler Birliği'nin İktisadi Girişimler Sekreteryası'nın Birliğimizce yürütülmesine ilişkin teklif ve Birliğimizin Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği IULA'ya üyeliği Birlik Meclisinin oybirliği ile kabul edildi.

● Birlik Meclis Toplantısına bir mesaj gönderen Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR, «Belediyelerin içinde bulundukları mali güçlüklerin çözümü için tek çözüm yolu Belediye Gelirleri Yasası'nın öncelikle TBMM'nden geçirilmesidir. 1979 yılının Türk Belediyecileri için mali özerklik yılı olmasını diliyorum» demiştir.

● İmar ve İskan Bakanlığı Müsteşarı Selami ÜNER de yaptığı konuşmada «Güç ko-

Birlik Meclisi'nin oybirliği ile aldığı karar sonucu Birlik Onursal Başkanlıklarına getirilen Ahmet ENÖN, Erol KÖSE ve Ahmet İSVAN şiltleriyle birlikte.

Başbakan ECEVİT'in Mesajı

Sayın Reşat TABAK,

«Belediyeler ile Merkezi Yönetim ve Yerel Yönetim birimlerinin birbirleri arasında daha yakın ve etkin işbirliğinin kurulabilmesinin yanısıra, belediyeler arası dayanışma ortamının geliştirilmesi ve belediyeler birlikleri akımına güç kazandırılması, belediyelerimizin olanak ve kaynaklarını daha verimli ölçüde değerlendirebilmelerine ve sorunları köklü, kalıcı çözümlerle aşabilmelerine katkıda bulunacaktır.

Öylelikle ekonomik ve üretken, toplumsal hizmet görevlerini daha doyurucu bir biçimde yerine getirebilen, üretim, tüketim ve pazarlamayı gerek üretici gerek tüketici halk yararına düzenleyebilen, savurganlığı engelleyen bir çağdaş belediyecilik anlayış ve uygulamasına hızla ve sağlıklı geçiş olanakları da doğacaktır.

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin 1979 birinci olağan Meclis Toplantısının bu doğrultuda olumlu sonuçlarını ve başarısını dilerim.

Size, Birliğinizi oluşturan belediyeler başkanlarına ve Meclis Toplantınıza katılanlara mutluluk ve esenlik dilekleriyle sevgiler sunarım.»

Bülent ECEVİT — Başbakan

şullar altında hizmet vermeye çalışan belediyelere Bakanlık olarak yardımda bulunmaya kesin kararlı olduklarını, bu arada belediyelerin özerklik anlayışına kesinlikle uymayı temel ilke kabul ettiklerini belirtmiştir. ÜNER, «MBBB ile Bakanlık arasında «Marmara Bölgesi Sanayi ve Kentsel Yerleşmelerin

Düzenlenmesi»ne ilişkin yapılan protokol uyarınca başlatılan çalışmaların yaşanabilir kentler oluşturmada büyük katkısı olacağını ve böylelikle planlamada etkin olan belediyelerin planlara sahip çıkacaklarını» açıklamıştır.

● Yerel Yönetim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Fikret

● Birlik Meclisi Toplantısına katılan yabancı ve yerli belediye konukları: Erol KÖSE, Ahmet İSVAN, Atilla ALPÖGE, Jean PORTIER (Akdeniz Kentler Birliği), Andrew HORGAN (OECD), Erdoğan ELÇİN (İller Bankası), Cemal ÜÇÜNCÜOĞLU (İller Bankası), Dimitriye DIMITRIJEVIÇ (Yugoslav Konsolosu), Karedeniz Belediyeler Birliği ve Giresun Belediye Başkanı Orhan YILMAZ, İçel Belediyeler Birliği ve Mersin Belediye Başkanı Kaya MUTLU, Gaziantep Belediye Başkanı Esat Kaya TURGAY.

TOKSÖZ ise yaptığı konuşmada «1979 yılı için Belediyeler ve Birliklerinin İktisadi ve Sınai Girişimlerini desteklemek üzere 750 milyon TL. lik bir fon ayrıldığını, gelişen ve güçlenen belediyecilik hareketinden kaynaklanan yeni bir Belediye Yasası'nın ortaya çıkarılmasını temel bir ilke edinildiğini belirtmiş,

«Türkiye Belediyeler Birliği'nin kuruluş kararını heyecanla karşılıyor ve destekliyoruz» demiştir.

Birlik Meclisi toplantısına birçok hükümet üyesi Bakan, Merkezi ve Yerel Yönetim kuruluşları, Meslek Odaları, Sendikalar ve diğer çeşitli kuruluşlar başarı mesajları göndermişlerdir.

Birlik Meclisi Toplantımıza konuk olarak katılan Ankara Belediye Başkanı Ali DİNÇER ve yardımcılarının Birliğimizi ziyaretleri. Soldan sağa: Selâhattin YILDIRIM, Korel GÖYMEN, Reşat TABAK, Ahmet ENÖN, Ali DİNÇER ve Ceyhan MUMCU.

BİRLİK MECLİSİNDE ANA TÜZÜĞÜMÜZÜN

3. MADDESİ DEĞİŞTİ

MADDE 3:

Birlik 4. Maddede belirtilen çalışma alanı içinde üye Belediyelerin bölgesel ve alt-Bölgesel ölçekte kendi güç ve imkânlarını aşan ve Birlik Yetkili Organlarınca ayrıntılı olarak tanımları yapılan;

- planlama, konut, finansman, kent yönetimi, kent esenliği ve düzeni, kentsel iktisadî girişimler, tüketicinin korunması ve tüketicinin düzenlenmesi, çevre sorunlarının çözümü, turizm ve rekreasyon, kentsel kültür, eğitim ve sanat, üyelerin haklarını savunma ve koruma hizmetleriyle;
- su, elektrik, kanalizasyon, çöp, ulaşım, trafik, sağlık, koruma ve yenileme türü fizikî ve sosyal alt-yapı hizmetlerini;
- yapı ve yapı malzemeleri, kent hizmetleri için gerekli araç ve gereçleri;

üretir ve sağlar.

Bölgesel ve alt-bölgesel gereksinimleri karşılamak üzere iktisadî girişimlerde bulunur, endüstriyel mal ve hizmetleri üretir; değişik düzeylerde tüketim merkezleri oluşturur ve tüketimi düzenlemek amacı ile gerekli tesisleri kurar ve işletir, üye belediyelerce yapılacak yatırım yardımlarını kabul ve organize eder.

Birlik kamu kuruluşları ya da onların kurdukları şirketlerle ya da öteki Belediye Birlikleriyle birlikte her alanda şirketler, ortaklıklar, kooperatif-şirketler kurar ve işletir. Döner sermaye oluşturur, tahvil çıkarır.

Birlik, yukarıda belirtilen amaçlarına ulaşmak ve görev konularına giren işleri yürütmek için başta Anayasa olmak üzere Belediye mevzuatının belediyelere tanıdığı her türlü yetkiye haizdir. Buna dayalı olarak, Birlik taşınır, taşınmaz mal edinir, kiraya verir, kiralar, satar, ortaklaşa kullanır, araştırmalar ve projeler yapar, yaptırır, danışma ve planlama grupları oluşturur. Gazete, dergi, broşür çıkarır, kültürel çalışmalar yapar. Uluslararası Kuruluşlarla amaçları doğrultusunda ilişki ve işbirliği kurar ve bu kuruluşlara katılır.

Ülke ölçeğinde Belediyeler Birliğinin kurulmasına katkıda bulunur ve kurulacak Birliğe katılır.

Belediyelerin yasal ve kuramsal yapısının geliştirilmesi için her türlü girişimde bulunur.

Birlik, Tüketimi Düzenleme Merkezi Kuruldu

25 Ocak 1979 tarihinde toplanan 1. Olağan Meclis toplantısında kurulması kararlaştırılan «Birlik Tüketimi Düzenleme Merkezi - TÜDEM» çalışmaya başlamıştır.

Daha önce Birlik Merkezi'nde ve üye belediyelerimizde sürdürülen çalışmaların sağladığı deney ve bilgi birikimi ışığında Birlik elemanları ve danışmanlarınca başlatılan çalışmalar ilgili Bakanlık yetkilileri ile yapılan görüşmelerde geliştirilmiş üye belediyelerden 22 tanzim satış müdürünün katıldığı 18.4.1979 tarihli toplantıda tartışılmıştır.

Birlik Encümeni'nin 26 Nisan 1979 tarihinde

çalışma ilke ve esaslarını saptadığı Birlik Tüketimi Düzenleme Merkezi «TÜDEM» Birlik Meclisince kabul edilen yönetmelik uyarınca çalışmalarına başlamıştır.

AMAC HİZMETİ ETKİNLEŞTİRMEK

Temel tüketim mallarının kent halkının kullanımına ucuz, sağlıklı ve belli bir süreklilik içinde sunulması amacıyla üye belediyelerimizin sürdürdüğü tanzim satış çalışmalarında koordinasyon ve işbirliğini sağlamayı amaçlayan Tüketimi Düzenleme Merkezi'nin amaç ve ilkeleri şöyledir:

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliğince kurulan «Birlik Tüketimi Düzenleme Merkezi»nin amacı; Birlik ve üye belediyelerce ana mallar ve temel tüketim maddelerinin üretimi, değerlendirilmesi, pazarlanması ve düzenleme ve tüketiciyi koruma amacıyla yapılan girişimleri planlamak, koordine etmek, desteklemek, bizzat yürütmek; üyelerine bu konuda danışmanlık hizmetleri sunmak; bu amaçla yatırım yapmak, yatırımlara katılmak; ortaklık kurmak, kurulan ortaklıklara katılmak; kooperatif oluşturmak, katılmak ve öncülük etmek; yeni fonlar ve döner sermaye kurmak; Birlik bünyesinde bu amaçla oluşturulan ve oluşturulacak fonlardan Birlik üyelerinin yararlanmalarını sağlamak; Birlik ve üyelerinin tüketimi düzenleyici ve tüketiciyi koruyucu girişimleri konusunda kamuoyu oluşturmak ve bölgedeki tüketici halkı bilgilendirmek, gerektiğinde üretici ve tüketici kişi ve kuruluşlarla, Belediyeler, köyler, bunların kurduğu birlikler, Kamu İktisadi Teşebbüsleri, kooperatifler, kooperatif birlikleri, üye belediyeler ve diğer ilgili kuruluşlarla ilişki kurmak ve işbirliği yapmak; ortaklıklar oluşturmak.

• Yeni kurulan Birlik Tüketim Düzenleme Merkezi toplantı halinde.

Toplumlar ve kentler büyüdükçe büyüyen sorunlardan biri de kuşkusuz besin ve beslenme sorunudur. Nüfusun hızlı artışı ötesinde, kentleşme, özellikle kapitalist toplumlarda besin maddelerinin hem iç ve hem de dış politikada bir silah gibi kullanılabilirliğinin anlaşılması, besin maddelerini stratejik maddeler haline dönüştürürken, geri kalmış toplumlardaki ilgisizlik devam etmekte, durumun böyle oluşu endüstri toplumlarını da etkilemektedir.

Birleşmiş Milletlerin (UN), Besin ve Tarım Örgütü (FAO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO) gibi konuyla ilgili uzmanlık kuruluşları ötesinde, giderek yaygınlaşan ve önem kazanan Çevre Sorunu Programının önemli bir parçası haline gelmekte olan Besin Üretimi ve Kontrolüne ilişkin konular, geri kalmış toplumların kendiliğinden çözemeyecekleri boyutlara ulaştığından, çoğunluğu besin ham maddesi üreticisi olan bu ülkelerdeki örgütlenme çalışmaları uluslararası kuruluşları ilgilendirmeye başlamıştır. Sorunlarını yabancı kuruluşların ve yabancı uzmanların aracılığı ile çözmeye çalışmanın ne demek olduğunu, geçen dönemde, 'harman yerinde dirgen yiyerek' öğrenmiş bir toplum olarak, Anayasamızın (52) nci maddesi uyarınca halkımızın gerektiği şekilde beslenmesi için ulusal ve yerel çapta alınması gereken önlemleri bugünden düşünmek ve hiç değilse konuya ilişkin sorunları tartışmak durumundayız.

Hem besin maddesi üretiminin artırılması ve hem de belirli bir standarda uyum sağlamak için işlenmesi ve değiştirilmesiyle denetimi şüphesiz harcamaların artırılması ve olanakların en iyi biçimde kullanılabilmesiyle ilişkilidir. Ancak besin ve beslenmeye yönelik belirli bir politikası olmayan toplumlarda bu hizmetin daha uzun süre askıda kalacağı, kaynak ve olanakların değerlendirilemeyeceği anlaşıyor.

DEĞİŞİK AÇILARDAN :

Anayasa'nın ve uluslararası değer yargıları ile bilimin ölçütleri içinde düşünüldüğü zaman, biyolojik, sosyal, siyasal ve ekonomik yanları ile önemini koruyan bir sorun olduğu halde, besin ve beslenmeye ilişkin hizmetlerin hem ulusal ve hem de yerel anlamda böylesine ihmal edilmiş olmasının nedenlerini anlamak mümkün değildir.

Biyolojik yönüyle insanlığın yaşamına ve kavgasına yön veren iki güçlü içgüdüden birini oluşturan beslenme gereksinimi, bireyin ve toplumun çevresine uyumu yaşamını ve çalışmasını sürdürmesiyle de ilgili görülmektedir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yoğunlaşan bilimsel çalışmaların sonuçlarından öğrendiğimize göre :

Toplum sağlığı herşeyden çok beslenmenin yeterli ve kaliteli olması ile ilgilidir. Hastalananlar reçete ve ilaçlarla beslemek, onların işlemlerinden uzak kalacakları sürenin neden olacağı kayıpları karşılamak toplumu iyi besleyerek sağlığını korumaya nazaran çok daha ucuz ve tutarlı bir politika olduğu halde, geri ülkeler yöneticilerinin neden dolayı besin ve beslenmeye ilişkin konuları askıya aldıklarını, hastalanmaları pahalı ilaçlar ve görkemli hastanelerde çalışan yüksek ücretli hekimler eliyle ve daha çok özel muayenehanelerde tedavi yoluna gittiklerini anlamak zordur.

Çocuk ölümlerinin yüksek ve düşük oluşu bütün yapı ve hazırlayıcı nedenler ötesinde beslenme biçimiyle ilgilidir.

Besin Kontrol Hizmeti Üzerine Bazı Uyarılar

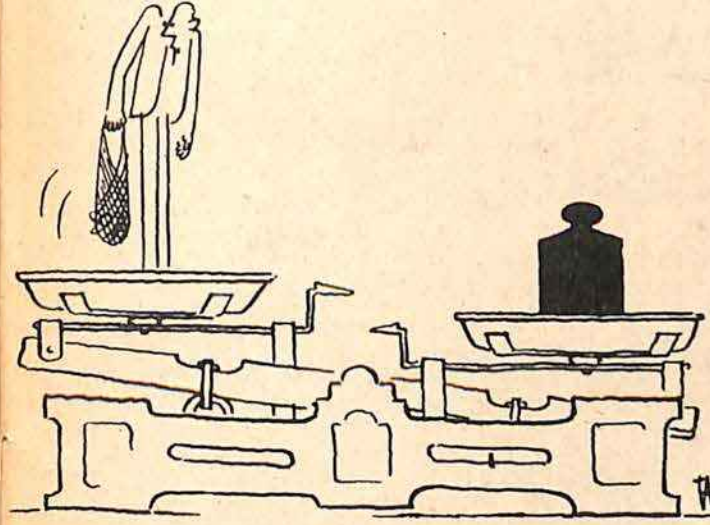
(1) Dr. Osman Nuri KOÇTÜRK
Besin Kontrolü ve Hijyen
Doçenti

İnsan gücünün kaynağı olan besin maddeleridir. Bitkilerin güneş enerjisini özümleyerek, doğrudan veya hayvansal yiyecekler aracılığı ile dolaylı olarak, insana transfer ettikleri potansiyel enerji toplumun üretim kapasitesini etkilemektedir. Bu açıdan bakılınca üretimde makine gücünden çok insangücü kullandıkları halde, bu gücün kaynağı, bir bakıma çalışanların yakıtı durumunda olan besin üretim ve denetimini askıya alarak, makine ve onun enerji kaynağını oluşturan fosil yakıtlarla ilgilenmek tartışılması gereken çelişkiler yaratmaktadır.

Toplumun entellektüel gücü biyolojik düzeyde beslenme biçimiyle ilgilidir. Genç kuşaklar ne denli mükemmel eğitilselerse eğitilsinler, intrauterin yaşama (Dölyatagında geçen süre) kadar uzanan bir dönemde, beslenme koşulları olumlu değilse, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak mümkün olamamakta, kol gücü gibi kafa gücü bakımından da aksamalar ortaya çıkmaktadır.

Doğum ve nüfus artış oranının beslenmeyle ilgili olduğu artık anlaşılmıştır. Çok tahilla beslenen ve yeteri kadar hayvansal protein kaynağı tüketemeyen toplumlarda doğum oranının ve hatta çocuk ölüm sayısının yüksek kaldığı, nüfusun hızla arttığı, ancak artan nüfusun çağdaş yaşama ayak uydurmada zorluk çektiği, buna karşın yeterli ve dengeli beslenen toplumlarda kaliteli ve o denli yüksek olmayan bir artış temposunun gerçekleştiği, bireylerin ve toplumun gelişmeye elverişli olduğu görülmektedir. Bu durum doğum kontrolünün, hap ve helezonlarla değil, daha tutarlı bir besin ve beslenme politikası ile daha yararlı biçimde yapılabileceğini göstermektedir.

Boylece çoğaltılabilecek nedenlerle, toplumun sağlığını ve mutluluğunu koruma ve geliştirme bakımından en etkin önlemlerden biri olduğu iyice anlaşılan besin ve beslenmeye ilişkin çalışmalar, sosyal bakımdan da önemini korumaktadır. Sosyal yapıyı ve istikrarı korumada toplumu oluşturan sınıf ve kesimlerin kabul edilebilir standartlara uygun olarak ve aykırılıkları küçültürken beslenmelerini sağlamak ilginç sonuçlar yaratmaktadır. Biri

yer biri bakar, kıyamet ondan kopar sözü hatırlanacak olursa, sosyal çelişkileri azaltmakta istikrarlı bir beslenme politikasının etkili de anlaşılacaktır.

Sosyal güçler eninde sonunda insana ve insancıl güçlere indirgenebileceğinden, bu güçlerin kaynağının da doğadan sosyal çevreye aktarılan güçlerden oluştuğunu hatırlamakta yarar vardır. Bu aktarma daha önce açıklamaya çalışıldığı gibi besin maddeleri aracılığı ile gerçekleşmektedir.

Besin maddeleri İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra hem uluslararası politika, hem de iç politika da etkin bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kapitalist koşullandırma sonucu kafalara yerleştirilen değer yargıları refahı temel gereksinimlerin optimal düzeyde karşılanması olarak tanımlamakta, durum böyle olunca besin ve beslenme öncelik kazanmaktadır. Durum yakın geçmişte birlikte gözlediğimiz birkaç olay ve operasyon örnek gösterilerek anlatılırsa besin maddelerinin iç ve dış politikadaki yeri daha iyi anlaşılacaktır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra belirli sıkıntıları olmasına rağmen kendi yağıyla kavrulabilen bir ülke durumunda olan Türkiye'miz 1950'lerden sonra uygulanan sorumsuz ve savurgan politika nedeniyle, bazı toplumların besin niteliğindeki üretim artıklarına kapılarını açmış, bunun doğal sonucu olarak tarım politikasının yapısını da bu ülkelerin gönderdikleri uzmanların önerisi doğrultusunda değiştirmiştir. Bilişli ve akılcı olmaktan çok, duygusal ve içgüdüsel bir temele oturmuş

bu politikanın ürünü büyük bir buğday tarlası haline getirirken, politik ve ekonomik yapıyı hangi doğrultuda etkilediği ve bağımlılığın hangi düzeye ulaştığı ortadadır. Gübre, tarım araç ve gereçleri, tarım ilaçları, tohumluk ve diğer girdiler bakımından eli kolu iyiden iyiye bağlanmış olan üreticilerimiz, ürünlerinin pazarlanması bakımından da iç ve dış çıkar çevrelerinin baskısı altında inim inim inlemekteyiz. Hayvancılığımız kasten geriletilmiş ve et/tahıl tüketim dengesi kapitalizm ve emperyalizmin uzun ve kısa süreli yıkım projelerine uygun olarak bozulmuştur. Bir zamanlar halkını doyurmak için buğday yüklü şileplerin limanlarımıza uğramasını bekleyen ve ilkökul çağındaki yavrularının beslenmesini bile bir yabancı Kilise Kuruluşunun sorumluluğuna terkeden sorumlular, bugün borçlanarak sağlanan gübre ile zenginleştirilmiş topraklarda ürettikleri buğday üretim fazlası için pazar bulamamakta ve onları toprağa gömerek çürümeye terkederken, ekmek fiyatlarının yükselmesine engel olamamaktadırlar.

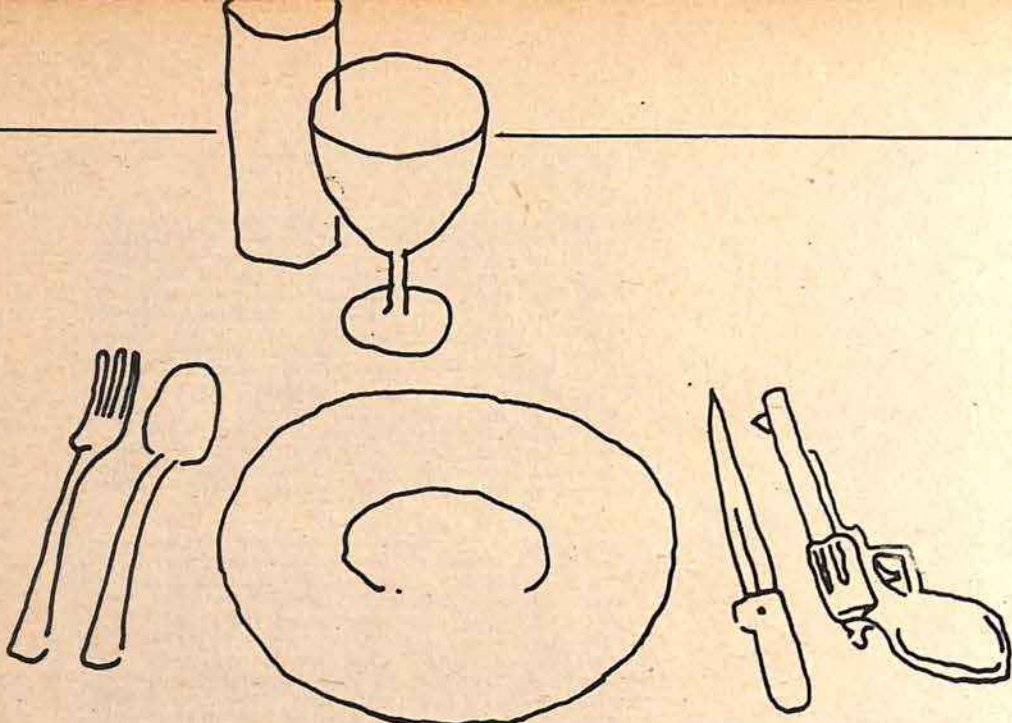
Uluslararası alanda besin maddelerinin politik amaçlarla kullanılmasının en belirgin örneklerinden biri de şüphesiz petrol üretici ülkelerin (OPEC) petrol fiyatlarını yükseltmeleriyle başlayan ve devam eden olaylar olmuştur. Endüstrileşmiş batı ülkelerinin mamul madde fiyatlarını sürekli olarak yükseltmeleri sonucu çıkmaz giren ham madde üreticisi toplumlar ile petrol üreten ülkeler belirli bir noktadan sonra bu duruma tahammül edemez olmuşlar ve kendi aralarında örgütlenerek petrol fiyatlarını yükseltmeye başlamışlardır. Makinenin besini durumunda olan petrol fiyatlarının yükseltilmesi, üretimde çoğunlukla makine gücü kullanan kapitalist endüstri toplumlarının şüphesiz etkilemiştir. İşte bundan sonradır ki üretimde makine gücünden daha çok insan gücü kullanan geri bırakılmış toplumları güç duruma sokan politik ve ekonomik kararlar alınmış, A.B.D. hiç bir gerekçe göstermeden buğday, pirinç, soya yemi fiyatlarını yükselterek hammaddenin üretim toplamlarına dolaylı olarak bir darbe vurmuştur. O tarihteki ABD Başkanı'nın açıkça beyan ettiği gibi besinler bir silah gibi kullanılmaya başlanmıştır. Bu karar sonraki dönem de etkileyecek siyasal bir karar olmuştur. İnsanın yakıtı olan besin maddelerinin fiyatlarını yükseltmekle OPEC ülkelerinin endüstrileşmiş ülkelere yaptığını aynen yapmış olan ABD ve ona yakın olan ekonomiler petrol üretici ülkeler arasındaki siyasal mücadele bugün de sürüyor gitmektedir.

İnsan ve makine gücünün kaynağını oluşturan besin-petrol mücadelesi bundan sonrasının siyasal mücadelesine ışık tutacaktır. Sovyetler Birliği'nin Türkiye'den bazı besin maddeleri satın alarak karşılığında petrol vermeyi önermiş olmasını iyi değerlendirebilirsek, besin üretimi, bu besinlerin iç ve dış piyasa istemlerine ve standartlarına uygun biçimde işlenip değiştirilmesi, besin denetimi (Gıda kontrolü) hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi gereksiniminin ne denli önem kazandığı bir kez daha anlaşılacaktır.

Besin üretimi ve değiştirilmesine ilişkin teknolojinin geliştirilmesi için Türkiye'de birçok girişim yapılmıştır. Gerek özel kesimde ve gerekse kamu kesiminde besin endüstrisine yönelik çabalar ve bu çabaların gelecekte daha da yoğunlaşacağına ilişkin belirtiler vardır. Fakat aynı şeyi besin kontrolü veya denetiminin çağdaş koşullara ulaştırılması için söyleyemiyoruz.

DENETİM OLMAZSA

Denetim olmazsa hem içerde ve hem de dışarda neler olabileceği gazetelerde hergün sergilenmektedir. Hele son yıllarda yiyecek giderleri ile fiyatları iyice arttığı için, gelirinin yüzde 55-60 kadarını ailenin yiyecek gereksinimini karşılamak üzere harcama durumunda olan tüketiciler, fiyatlar üzerinden aldatıldıkları yetmiyormuş gibi, bir de kalite ve besin maddesinin sağlık için zararlı hale gelmesi veya getirilmesi üzerinden yarıldıklarından, mağdur olmakta ve haklı olarak yakınmaktadır. Geçerli yasalara göre başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere Belediyelerin titizlikle sürdürmeleri gereken besin kontrol hizmetleri yeteri olmanın çok uzagındadır. Yakın zamana kadar gelirlerinin yeterli olmayışı nedeniyle besin denetimi ve yükümlü oldukları diğer hizmet ve sorumlulukları yerine getirmeyen Belediyelerin, gelirleri artıran yasanın parlamentodan geçmesinden sonra, öncelikle ele alacakları konular arasında besin kontrolünün de bulunması gerekmektedir.

TAN

tedir. Bir taraftan besinleri ürettikleri işletmelerden başlayıp tüketim kadar, yeterli biçimde denetleme durumunda olan Sağlık Bakanlığı yasa uyarınca Belediyeleri de denetleme ve yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini saptama durumundadır. Ancak bu hizmet uzun süre yapılmamış, özütü olayların birbirini izlemesine karşın konuya gereken ilgi gösterilmemiştir. Bir yıl aşkın bir süredenberi iktidarda bulunan CHP ağırlıklı hükümetin programında ve CHP'nin çalışma programında besin ve beslenmeye ilişkin konulara bu arada besin kontrolüne önem ve ağırlık verileceğine ilişkin açıklamalar olduğundan, önümüzdeki günlerde hem yurt çapında ve hem de yerel yönetimler düzeyinde denetimin etkinleştirilmesini ve vatandaşların yüksek fiyat karşılığı satın aldıkları besin maddeleri yüzünden besleneyim derken, çocuk çocuğu ile birlikte aldatılıp sağlığını yitirmekten kurtarılmasını bekliyor ve ümit ediyoruz. Benzine gazyağı karıştırılınca motor nasıl teklerse, zeytinyağına makine yağı karıştırılınca insanın aynı şekilde tekleyeceği ve hafifçe zehirlenmeden başlayıp ölüme kadar giden olayların biçimleneceği unutulmamalıdır. Ülke çapında düşünüldüğünde yeterince denetlenmediği için ayrıca bu husus yabancılar tarafından da bildirildiğinden, üretim fazlasının ihracında gözardı edemeyeceğimiz zorluklarla karşı karşıya kaldığımız, ürünlerimiz için dış pazarlarda yeniden güven sağlamanın yolu, çağdaş ve titiz bir denetim için yeterli örgütleri oluşturmak, teknik personel yetiştirmek, yetişmiş olanları kullanmak ve lüzumlu laboratuvarları kurmaktan geçer. Et ve Balık Kurumu kurulurken, kurucular kendi kendilerini denetleme gereksinimi duymuş, bu amaçla ve Bakanlar Kurulu Kararı ile MSB'dan Merkez Denetim ve Araştırma Laboratuvarlarını kurmak üzere teknisyen almıştı. Bu girişimin Kuruma sağladığı yararları, o günlerde işbaşında olanlar ve konuyla ilgilenenler iyi bilirler. Son yılların başboşluğu nedeniyle güven duymadıkları için ve fiyatlar alabildiğine esnek olduğundan Et ve Balık Kurumu Satış Mağazaları önünde kuyruğa giren vatandaşlar arasında birkaç lira tasarruf etmeye çalışanlardan baş-

ka, denetlenmiş et ve et preparatları satın alma amacı ile sıraya girenler de vardır. Birkaç büyük Belediye ötesinde denetim olanakları çok sınırlı olan küçük Belediyeler, bu hizmeti gereğince yapmak için hemen örgütlenmeli ve güveni sağlamak üzere besin maddesi işleyen büyük tesisler, kendi kendilerini kontrol için (otokontrol) örgütlerini kurmalıdır. Ülkemize gelen turistlerin döviz bırakmaları için en etkin önlemlerden biri de beslenmenin, kalabalık beslenme yerlerinin, kantinlerin, lokantaların güvenilir biçimde denetlenmelerini sağlamak olacaktır. Türkiye'ye gelen yabancılar durumu bildikleri veya ilk gelişinde öğrendikleri için, yiyeceklerini çok zaman otomobillerinin bagajında getirmekte, bu suretle sağlıklarını korumaya çalışmaktadırlar. Oysa ülkemizin kendine özgü ve dünyanın başka yerlerinde üretilmesi mümkün olmayan lezzetli besinleri vardır. Bunlar temiz ve denetlenmiş lokantalarda, yerel geleneklere göre hazırlanıp pazarlanacak olursa, turiste yatak sağlamaktan daha çok para kazanabilir ve dünya çapında ün kazanabiliriz. Turistik tesisler için milyonlar harcayıp, takatımızı aşan harcamalar yaptıkları halde, yeterince döviz getiremeyen yetkililere, besin kontrol hizmetlerinin bu olumsuz sonucu değiştirecek bir önemi olduğunu ve hizmetin yapılması hususunda yerel kuruluşlara yardım ellerini uzatmaları gerektiğini hatırlatmak isteriz.

Sorumsuz bir tutumun zeytinyağlarına makine yağı karıştırarak en önemli ihrac ürünlerimizden birini dünya çapında tiksindirici hale getirdiği Türkiye'de akli başında yabancıların yemek yemeleri bir zorunluğa bağlıdır. Denetim yapılmaz ve hem vatandaşa ve hem de yabancıya güven verilmezse, kuşkuyla devam edecek, küçük bir azınlığın karanlık yöntemlerle 15 günde milyoner olması bahasına, hem halk sağlığı ve hem de besinlerin değerlendirilmesi açısından kayıplarımız büyük olacaktır. Bütün ümidimiz konuya programında önemliyle orantılı bir yer ayırmış olan CHP ağırlıklı iktidarda ve olanakları hayli genişlemiş görünen Belediyelerin, halka karşı yasal sorumluluklarını iyi bilen değerli başkanlarındadır.

İller Bankası ve Yerel Yönetimler

İller Bankası Genel Kurul Toplantısı 18 Nisan 1979 günü Ankara'da yapıldı. Aşağıda, Genel Kurul'a sunulan Ahmet Unutmaz ve Ahmet Atılın imzalı Denetçiler Raporundan bazı ilginç bölümlere özetle yer verilmektedir.

Raporun Giriş kısmında «1973 yılından bu yana gelişen ve kendini topluma kabul ettiren Çağdaş Belediyecilik anlayışına ayak uyduramayan İller Bankası'nın yönetim değişikliğine rastlayan bu dönemi banka için bir duraklama, uzun dönemde ise yerel yönetimimizin gereksinimlerini en geniş ve etkin şekilde karşılayabilmenin araştırıldığı bir yıl olarak niteleyebiliriz» denilmektedir.

ELEMAN SORUNU :

İller Bankasının özellikle küçük belediyelere teknik yardımlarda bulunması gereğine değinilmekte ve şöyle denilmektedir. «Bunun için tecrübeli teknik elemanı bulunmayan ya da çok yetersiz olan küçük belediyelerimiz için İller Bankası yetenekli kadroları fen kurulu görevi yapmalı, projelerin hazırlık ve gerçekleştirme safhalarında büyük ölçüde yardımcı olmalıdır. Bunun için de yetenekli eleman çalıştırmaya özel önem vermelidir.»

YABANCI TEKNOLOJİ VE PROJE ÜRETİMİ :

«Ülkemizi gelişmiş kapitalist ülkelere bağımlı kılan ve bu bağımlılık ilişkisinin sürdürülmesinde önemli yeri olan bir araç da yabancı teknoloji transferidir. Dışa bağımlı ekonomi-

yapının doğal sonucu olarak büyük kentlerimizin Altyapı Tesis Projelerinin yapımı yabancı firmalara bırakılmış, böylece ülkemizin bu alanda da teknolojik gelişmesi olumsuz yönde etkilenmiştir.

Ülkenin somut durumu gözönünde bulundurulmadan İstanbul, İzmit, Adana gibi büyük kentlerimizin kanalizasyon projeleri yabancı firmalara yaptırılmış, netice alınamayan bu projelerle yurt dışına döviz transferlerine sebep olunmuştur.

Ülke gerçeklerine ters düşen bu tutuma etkin bir muhalefet koyan bazı Belediye Başkanları, kişi ve meslek odaları sayesinde kentlerimizin altyapı projelerinin yabancı firmalara verilmesi durdurulmuş fakat bu kez de ülkemizde teknolojik gelişmenin yetersizliğinden, büyük kapasiteli projeleri hazırlayacak yeterli teknik elemanın olmadığından yola çıkılarak yabancı uzman çalıştıran yerli firmalar devreye sokulmuştur.»

MALZEME ÜRETİMİ VE İŞTİRAKLER :

İller Bankası Denetçiler raporunda bu konuya ilişkin olarak «İller Bankasının kuruluş kanununda verilen yükümlülüklerin bile yerine getirilemediği, kaynakların ısrarla özel kuruluşlara aktarıldığı, oluşturulan kamuoyu baskısı sonucu yeterli olmasa da asbestli çimento fabrikası ve dişjöntür fabrikası gibi girişimlerin gerçekleştirilebildiği» açıklanmaktadır. Raporda, Bankanın iştirakleri arasında önemli bir yer tutan Simel Limited şirketinden de söz edilmiş ve 1959 yılında kurulan Şirket sermayesinin % 99'u Bankaya ait olduğu halde yıllardır amacı dışında tutulması nedeniyle müteahhitleri zengin eden bir şirket haline geldiği, Maliyet + % 4 kâr hesabıyla çalıştırılan şirketin Bankanın denetiminden uzak olarak, aracı bir şirket gibi çalıştırıldığı belirtilmiştir.

MAKİNE PARKLARI VE İKMAL SORUNU :

Bu konuda denetçiler raporunda şöyle denilmektedir :

«Makine gücünün ve emeğin teknik donanımının önemi, ülkenin kalkınması açısından yadsınamaz. Oysa bugün ülkemizde iş gücümüzün ve teknik donanımımızın büyük bir bölümü kullanılmamaktadır.

Ülkemizde teknik donanımın dışı bağımlı olması aynı zamanda devamlı dış ticaret açığını da beraberinde getirmektedir. Uzun vadede İller Bankası dışı bağımlı malzeme tüketiminden mutlaka kurtarılmalıdır. Yerel yönetimlerimizin elinde bulunan ortak kullanım ve tüketim aracı olabilecek malzemenin Yerel Yönetim Bakanlığınca dökümü yapılarak makine parkları kurulmalı ve bunun için Makine ve İkmal Sektörü ihdas edilmelidir. Bu yıl ilk kez Devlet Planlama Teşkilâtınca Ban-

kamıza tanınan yatırım tavanlarının arasında kentsel ulaşım ve toplu taşımacılığı sağlamak, makine yapım ve onarımı için 500 milyon lira ayrılması İller Bankasının bugünkü yöneticilerinin bu meseleye verdikleri önemi göstermektedir».

Kamu kuruluşları temel görevlerini yerine getirirken politik kanılara göre herhangi bir değerlendirmeye gitmemelidirler. İller Bankası

da kuruluş amacının doğal sonucu olarak Yerel Yönetimlerimizin sorunlarına bu açıdan yaklaşmak zorundadır. Yerel Yönetimlerimize yapılacak yardımlarda politik tercihler gözönünde bulundurulmamalı, merkezi yönetimler yerel yönetimler üzerinde mali ve idari vesayetini kötüye kullanmamalıdır.

Oysa; geçen yıllarda toplumun temel demokratik ünitelerinden biri olan Yerel Yönetimlerimiz vesayet denilen ağır baskının altında ezilmeye mahkûm edilmiştir. Halktan topla-

nıp, halk adına belediyelere geri verilmesi gereken paralar bazen bir lütf, bazen bir baskı aracı olarak kullanılmış, Belediyelerimiz halka hizmet götüremez duruma sokularak kent halkı belediye Başkanlarıyla cezalandırılarak ortak sıkıntı çekmeye zorlanmıştır.

İller Bankasının ortaklarına açtığı kredi ve yardımlardan;

İkraz: Ortak idarelere açılan % 5,5 faizli kredidir. Bankaca hazırlanan ve Bakanlık kana-

Bu yazıda Belediye Meclislerinde incelenmek üzere olan İmar Planlarında dikkate alınması gereken hususlar üzerinde durulacaktır.

Belediye Başkanlarımız beldelerinin imar planının yapılmasına çok önem verirler. Bir beldenin imar planının yapılması, Bakanlığa onaylatılması, gereğinde mücavir saha sınırının saptanması ve çevre düzeni planının oluşturulması başkanların titizlikle izledikleri konulardır.

İmar planı olan beldelerde ise onanlı plan üzerinde değişiklikler, planın belde gereksinimleri açısından yetersiz görülen kısımlarının yeniden ele alınması, yeni alanların mevzi planlarının yapılması konuları üzerinde durulur.

Kentlerin planlı gelişmesini sağlamak, şehirlerin gelecekteki gelişmesinin ne olacağını bu günden bilmek, belediye yatırımlarını ona göre ayarlamak yörede yaşayanlara karşı belediye başkanının beklenti yasal, beklenti sosyal fakat her halde sorumlu olduğu bir konudur.

Kentlerimizin planlama çalışmalarında görev alan şehir planlama uzmanlarının amacı ise, beldelerin sağlıklı, ekonomik, düzenli gelişmesini sağlayacak geleceğe dönük önerileri bulup çıkarmak ve hazırladıkları planlar ile bu teknik görüşlerini Belediye Meclislerinin onayına sunmaktır.

Aynı amaçta birleşen belediye başkanları ile planların kolayca anlaşabilmeleri için ortak bir teknik dil gereklidir. Böyle bir teknik dil, beldenin imar planının gerçekleşme olasılığını büyük ölçüde artıracaktır.

Plancı ile Belediye Başkanı ve belde temsilcileri arasında ortak anlaşılabilir teknik dil nasıl gelişir?

Burada Belediye Başkanları ve Meclis üyelerine büyük görev düşmektedir. Beldenin imar planını hazırlayan plancıya sorulacak soruların ve yüklencek görevlerin nitelikleri böyle bir teknik dilin geliştirilmesine yardımcı olacağı gibi, planların uygulanmasını da kolaylaştıracaktır.

Aşağıda, bu konuya ilişkin bazı önerilere yer verilmiştir.

● Kent planını hazırlayan teknik sorumludan plan üzerinde görülen teknik terimlerin açık, halk dilinde anlaşılabilir bir tanımla ve bunun plan özel işaretlerine yazılması istenebilir. Bu suretle, hiç

Belediyelerimiz ve İmar Planlarına İlişkin Sorunlar

Akın ERYOLDAŞ (*)

bir yasa, tüzük, yönetmelik veya açıklayıcı genelgelere ve ilgili teknik personelin yorumuna gerek olmadan imar planına bakan bir kimsenin planı açıklıkla anlaması sağlanabilir. Planlama halk yararına bir olaydır. Halk tarafından kolayca anlaşılabilir bir dille olması gerekir.

Bu türde hazırlanmış bir planın bir örneğinin, beldiyenin veya beldenin bir alanında halkın görüşüne açık tutulması düşünülebilir. Tapu dairesine giden bir vatandaş alacağı arazinin imar durumunu önceden öğrenebilir.

● Plancı, hazırlayacağı imar planının gerçekleşebilmesi için nerede ve ne kadarlık bir alanın kamulaştırılması gerektiği hususunu açıklığa kavuşturmalıdır. Belediyeler bu yöndeki istemlerine plan ihalelerinde yer verdikleri takdirde, plancı planında belediyeye en az kamulaştırma yükleyen ekonomik çözümleri aramaya zorlanmış olacaktır.

Bu suretle elde edilen planın gerçekleşme maliyeti daha az olacaktır. Böyle bir çalışma, planı uy-

gulama olasılığı olmayan bir belge olmaktan kurtaracaktır.

● Kentin yerleşmiş dokusu içindeki imar hareketleri minimum ölçüde tutulmalıdır. Meskûn bölge içindeki imar planı önerileri genellikle yeni yapılaşmalara yol açacağından kentin sosyal dokusu ve yerleşmiş alt yapı sistemini bozacaktır.

Meskûn bölgede kullanılan bütün yolların genellikle korunması sağlanmalı, yapı adalarının bölünmesi önlenmelidir.

● Plancıdan, haritalar üzerinde kadastronun da işlenmesi istenmeli, bu koşula plan ihalesinde yer verilmelidir.

İmar planlarının harita üzerinde çizilmesi yasa tarafından zorlanmıştır. Ancak kadastro ile birlikte hazırlanan imar planının uygulama ve incelemede kolaylık sağladığı görülmüştür.

● Belediye hudutları içinde (ifraz) ayırma işlemi yapılmış alanların da haritalara işaretlenmesi sağlanmalıdır. Bu, bölgedeki gelişmelerin ve isteklerin türü hakkında karar vermek üzere plan inceleme ve onaylanması sırasında kullanılacak bir bilgidir.

● Plancının önerdiği yeni gelişme alanlarının yapı adalarının üzerindeki imar durumu dikkatle incelenmeli, bunun kesit sosyal yapısına, yaşantısına uygunluğu tartışılmalıdır.

Kentin bugünkü ve gelecekteki gelişmesinde böyle bir yapılaşmanın yararı, doğruluğu ve kentin istemlerine uygunluğu düşünülmeli ve buna göre karar verilmelidir. Plancı, teknik ve mali sorunlar yönünden de aydınlatıcı bilgiler vermelidir.

● Genellikle planlarda görülen yoğunluk tekininin ve karşısında belirlenen sayıların, halk dilinde anlaşılabilir bir hale getirilmesi plancıdan istenmelidir.

Yoğunluk nedir? Bunun imar uygulamasında ne şekilde yorumlanacağı açıklanmalıdır. Bu açıklamaların 1/5000, 1/2000 planlarda bulunması sağlanmalıdır. Böylelikle 1/1000 uygulama planlarına geçişte, belediyelerle plancı ve bakanlık arasında görüş farklılığının olması önlenecektir.

● Belediye sınırlarına kadar olan çevre yörelerin 1/25000 ölçekli planlarının yapılması plancıdan is-

tenmeli, bu ölçek plan ihalelerine konulmalıdır.

● Belediye sınırları içindeki hazine, belediye, özel idare ve Vakıflara ait arazi ve arsaların plan üzerinde eksiksiz işaretlenmesi sağlanmalıdır.

Bunun, ilerdeki imar uygulamaları ve kamu mülkünün korunması yönünden büyük yararı vardır. Bu türdeki alanların kamu denetiminde kalması ve imar planının bu nitelikte gelişmesi sağlanmalı, plan yapımı ve incelenmesi sırasında bu konu üzerinde hassasiyetle durulmalıdır.

● Plan üzerinde ve hemen her plan paftasında değişik 10 kadar nokta seçilerek, planda bu alanların imar durumlarının getirilen koşullara göre değerlendirilmesinde büyük gereklilik vardır. Bu meskûn yönde sanayi alanında, ticaret bölgesinde yeni gelişme alanlarında yapılmalıdır.

Böylelikle bugünkü imar durumu ile yeni plandaki öneriler arasındaki fark açıkça belirlenmiş olacaktır.

Bazı imar planlarında, Bakanlığın onayından sonra Belediye Fen İşlerinin meskûn bölgelerde, küçük ifrazlarda birçok yapıya yeni plan koşullarına göre yapı izni ve ruhsat veremediği görülmüş ve bu durum, önceden tesbit edilmediği için planın yeniden ele alınması gibi durumlarla karşılaşmıştır.

Böyle bir incelemede plancı, yeni plandaki işaretlerinin uygulamada ne şekilde yorumlanacağını açıklığa kavuşturmuş olacaktır.

Ayrıca plandaki kritik noktaların imar durumları, ilerde belde sosyal yapısından gelecek tepkiler belediye meclisinde planın incelenmesi sırasında ortaya çıkacaktır.

Yukarıda, bir imar planının belediye meclisinde incelenirken ve kısmen yapım öncesi çalışmalarında meclis üyeleri ve belediye başkanları üzerinde durulması görülen hususlar üzerinde durulmuştur.

Planın yaşayabilmesi ve hizmet sunabilmesi için bu türden uyarı ve soruşturmanın gerekliliği kanısını taşımaktadır.

(*) Şehir ve Bölge Plancısı, Yüksek Mimar.

lı ile DPT'na sunulan programlara uygun iş-
ler ve tesisler için açılır. O halde programla-
rın hazırlanması Yurt gerçeklerine ve Sosyal
Adalet İlkelerine uygun olmalıdır. Merkezi
hükümetler programların hazırlanmasında
politik görüşleri esas almamalıdır.

Fon Tahsisleri: İller Bankasına özgü bir kre-
di düzenidir. Faizsiz borçlanma olanağı sağ-
layan fonun dağıtımı yasalar gereği Banka-
da toplanan paraların nüfus esasına göre ya-
pılması şeklinde olur. Tahsisli ilgili Bakanlık-
ça yapılmakta olup Belediyeler fonundan
faydalanabilmek için tahsis yapımına konu
olan işin yıllık programa alınması gerekme-
ktir.

Hibe: Belediyelerin programlarda bulunan iş-
lerinin tamamlanabilmesi için Genel Bütçe-
den yapılan yardımları kapsar.
Maliye Bakanlığı Bütçesine ödenek konmak
suretiyle Bankaya aktarılan ve karşılıksız ol-
arak Ortak İdarelerin programlanan işlerine
tahsis edilen ödenektir.

Döner Fon: «Maliye Bakanlığı ile İller Ban-
kası arasında hazırlanan protokol gereği ye-
ni kurulan ve küçük belediyelerin yatırım ve
bir kısım işletme ihtiyaçlarını karşılamak a-
macı ile İller Bankası nezdinde kurulmuştur.
% 1 faizli olup, tevzi listesini Maliye Bakan-
lığı yapmaktadır. Geçen dönemlerde bu fon-
dan 443.200.000 TL. ve 793.000.000 TL. politik
yatırım olarak kullanılmış, protokola uyulma-
mıştır.

1977 yılında 443 milyon liralık Döner Fon'dan
yaralanan 180 Belediyeden 157'si günün mer-
kezi hükümetinden yana olan belediyelere
23'ü ise muhalefetteki Belediyelerimizden o-
luşmaktadır.»

İMAR PLANLARI:

«Kentlerimizin gelişiminin yönlendirilmesi
İmar Planları ile olmaktadır. Saptanan bir
imar planına bağlı olarak belediyeler eliyle
Yol, Su, Elektrik, Altyapı, Toplu Taşımacılık
hizmetlerinin götürülmesi ile kent toprakla-
rındaki rant durmadan artmaktadır. Bundan
Belediyelerimiz yararlanamamakta, doğan
yüksek rant gaspedilmektedir. Yani arsa spe-

külâtörleri kamu yatırımlarının getirdiği de-
ğer artışını aralarında yağma etmektedirler.

Boğaz köprüsü ve onunla birlikte oluşan ar-
sa yağmacılığı Yerel Yönetimlerimizin gö-
zünden uzak tutamayacakları bir örnek ola-
rak karşımızda durmaktadır.

Kent, kentsel rant ve kentsel altyapı gibi so-
runlara kaynaklık eden nedenler gözönünde
bulundurularak planlama çalışmalarımız ona
göre yapılmalı, sağlıklı, hızlı imar planı üre-
timi gereğinde yerinde yapılarak gerçekleştiri-
lmelidir.»

İLLER BANKASI YÖNETİMİ VE YEREL YÖNETİMLER:

(...) Genel Kurullarımızın yapısı, kuruluş ve
çalışma biçimleri hakkında durmak isteriz. Ge-
nel Kurul'un kuruluşu ve çalışma biçimi 1945'
te çıkan Banka Kanunu ile belirlenmiştir.

Genel Kurul'a her yıl 67 mahalli idare temsil-
cisi delege olarak katılmakta, bir yıl Genel
Kurula iştirak eden delege ertesi yıl Genel
Kurula katılamamakta böylece ne seçtiği de-
netçiden hesap sorabilmekte, ne de Banka-
nın işleyişi hakkında bilgi sahibi olabilmek-
tedir.

Ülkede mevcut 1700 Belediyemizden 1026'sı-
nın son 25 yıl içinde kurulduğu, 40 bin civa-
rında olan köy sayımızda da aynı şekilde ge-
liştiği kabul edilirse 1945'lerin İller Bankası
Kanunu'nun bu maddesi de çağımızın geri-
sinde kalmakta, geçerliliğini korumamakta-
dır.

Şöyle ki: bir Genel Kurul'a katılan Belediye-
mize sıra ancak yaklaşık 78 yıl sonra, köy
delegelerine ise yaklaşık 1800 yılda gelebil-
mektedir.»

Bu antidemokratik yasaların günümüz ko-
şullarına göre düzenlenerek, Yerel Yönetim-
lerimizin İller Bankası üzerinde söz ve karar
sahibi olabilmesi gerçekleştirilmelidir. Şöyle
ki; Genel Kurullarda seçilen Denetçiler sade-
ce Yönetimin Denetlenmesi görevini üstlen-
mektedir. Oysa İller Bankası sermayesini o-
luşturan Yerel Yönetimlerimizin Banka Yöne-
timi üzerinde söz ve karar sahibi olması da
gereklidir. Bunun yolu Banka Yönetim Kurul-
larında ortaklar adına temsilci bulundurma-
tan geçmektedir.»

ayın dosyası

BELEDİYELERİN GELİRLER YASASI VE KADERİ DEĞİŞTİRİLEMEDİ

TÜRKİYE ARTIK BİR KENT TOPLUMU

Türkiye kentleşiyor ve artık nüfusun yüzde ellisi kentlerde yaşıyor.
Nevar ki bu hızlı kentleşme, kentlerin temel düzenleyici, kent hiz-
metlerini karşılayıcı yönetim birimi olan belediyeleri ağır kaynak
sorunlarıyla başbaşa bırakmaktadır. Bu nedenle, belediyeler en temel
kent hizmetlerini üretemez hale gelmişlerdir. Belediyelerin toplam kamu
gelirleri içindeki payı, son on yılda % 14,4'den % 4'e düşmüştür. Belediye
gelirleri genellikle 30-40 yıl önceki değerlere göre maktu olarak tesbit
edildiğinden fiyat hareketlerine duyarlı olamamış, yıllarca önce «kuruluş»
birimi ile saptanan gelirler bugün büyük ölçüde anlamsız hale gelmiştir.

Hızlı kentleşme sonucu bir yandan belediyelerin harcamaları artarken,
diğer yandan belediye gelirlerini düzenleyen yasaların çağdaş gereksin-

● Uzun yıllardan beri giderek
büyüyen bir sorun olarak
belediyeleri çaresiz kılan
Belediye Gelirlerinin yetersizliğinin
giderilmesi için yapılan son
girişimler de istenen çözüme
ulaşmaya yetmedi.

● Belediye Başkanları, Marmara
Belediyeler Birliği, diğer bölge
Belediye Birlikleri ve Türkiye
Belediye Birlikleri Ortak
Kurulu'nun yoğun
girişimleri ve kamuoyunun
yakın ilgisine karşılık
TBMM'nden geçen Belediye
Gelirleri Yasası'ndaki
değişikliklere ilişkin kanun
Cumhurbaşkanınca veto edildi.

Neden Yasa Değişikliği?

Türkiye hızla kentleşmekte ve
bugün nüfusun yüzde ellisi
kentlerde yaşamaktadır. Bu
hızlı kentleşme, kentlerin
temel düzenleyicisi ve
kent hizmetlerini
karşılayıcı yönetim birimi olan
Belediyeleri ağır kaynak
sorunları ile başbaşa
bırakmaktadır. Bu sorunlar
nedenyledir ki belediyeler,
en temel kent hizmetlerini
üretmez hale gelmişlerdir.

melerin gerisinde kalması sonucu belediyelerin kaynak veyetki sorunları sürekli artmıştır.

BİRAZ TARİH

İlk kez belediyenin kurulmasını öngören, 1274 tarihli nizamname, emlak vergisi ile bazı ruhsat ve harçları belediye geliri olarak öngörmüştü. Bugünküne benzer ilk belediye gelirleri yasası 1814'de çıkarılan Rüsum-u Belediye Kanunu'dur. İkinci Meşrutiyet devrinde, emlak vergisi devlet gelirleri arasına alınmış olduğundan, tenzifat (temizlik) ve tenvirat (aydınlatma) adı altında musakkafat (bina) vergisine belediyeler için pay eklenmiştir. Bunun yanında 'temettü' vergisine de % 10 belediye payı eklenmiş, ayrıca bugünkü benzer ruhsatiye, harç, işgaliye ve şerefiye belediye gelirleri arasında sayılmıştır.

Cumhuriyetin kurulmasından sonra 1924 tarih ve 423 sayılı «Belediye Vergi ve Resimleri» kanunu çıkarılmış, ancak bu kanunda esas olarak bir önceki kanundaki gelir kaynaklarına yer vermiştir. Bununla birlikte, bina vergisinden verilen paydan başka, aydınlatma, temizlik vergilerini münzam vergi olarak alma yetkisini belediyelere vermiş, belediyelerce temettü vergisine % 25'i geçmemek üzere münzam pay konmasını, belediyeye satış için getirilen emtiadan «duhuliye resmi» (oktruva) alınmasını öngörmüş, ayrıca piyangodan pay ve belediye **müruriye** resimleri getirilmiştir. 1933'de belediyelerin duhuliye vergisi alma yetkisi kaldırılmış, bunun yerine, gümrük resimlerine % 10 belediye payı ilâve edilmiştir. 1580 sayılı 1930 tarihli Belediye Kanunu ile, belediyelere yeni bazı resim, harç ve tarife gereği ücret alma yetkisi verilmiştir. 1941 yılında Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanun, belediyelere asker ailelerine yardım görevini yüklemiş, buna karşılık da gelir kaynağı olarak, bazı vergilere ve bu arada yol vergisinin belediye sınırları içinde alınan kısmına % 50'ye kadar zam yapma yetkisini belediyelere tanımıştır.

1948 yılında çıkarılan ve halen yürürlükte olan 5237 sayılı 'Belediye Gelirleri Kanunu' ile, belediye gelirleri yeniden düzenlenmiştir. Bu kanunla savaş yıllarındaki fiyat artışı nedeniyle gerçek değerleri azalmış olan maktu vergi tavanları yükseltilmiş, ayrıca vergi oranlarına da zam yapılmıştır. Bununla birlikte kanunla getirilen vergilerin büyük bir kısmının tavanlarının maktu olarak belirlenmesi ve kanunda genellikle oransal sistem yerine kurulaştırmaya gidilmesi, aradan geçen zaman zarfında getirilen gelirlerin gerçek değerinin erimesine yol açmıştır.

1952 yılında yol vergisi kaldırılınca, bunun yerine konan Akaryakıt vergisinden belediyeler için % 15 pay öngörülmüş, bu vergi daha sonra istihsal vergisi kapsamına alınınca pay da % 8'e indirilmiştir. 1956 yılında çıkarılan Karayolları Trafik Kanunu ile belediyelerin kara nakil vasıtalarından aldıkları 'numara resmi' kaldırılmıştır.

Belediye gelirleri konusunda temel düzenleme, 1948 tarihli Belediye Gelirleri Kanunu ile getirilmekle birlikte bu kanunun dışında çok sayıda yasayla, belediye gelirleri, özellikle devlet gelirlerinden ayrılan belediye payları, düzenlenmiştir.

Belediyeler kişi başına ne kadar para ayırabiliyor?

Kentin Adı	Kişi Başına Düşen
Kopenhag (Danimarka)	465 TL.
Londra (İngiltere)	350 TL.
Paris (Fransa)	400 TL.
Berlin (Almanya)	405 TL.
Tokyo (Japonya)	450 TL.
Ottawa (Kanada)	176 TL.
Belgrad (Yugoslavya)	137 TL.
Bükreş (Romanya)	168 TL.
Sofya (Bulgaristan)	205 TL.
İstanbul (Türkiye)	1.5 TL.

Belediye Gelirleri Kanunu ve Belediye Kanunu dışında belediye gelirleriyle ilgili başlıca yasalar şunlardır:

- 1924 tarih ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun.
- 1927 tarih ve 1003 sayılı Binaların Numaralanması ve Sokaklara İsim Verilmesi Hakkında Kanun.
- 1931 tarih ve 1782 sayılı Ölçüler Kanunu.
- 1936 tarih ve 3078 sayılı Tuz Kanunu.
- 1938 tarih ve 3434 sayılı Oyun Alet ve Vasıtalarından Belediyelerce Alınacak Resim Hakkında Kanun.
- 1956 tarih ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu.
- 1960 tarih ve 80 sayılı Hal Kanunu.
- 1963 tarih ve 197 sayılı Motorlu Kara Taşıtları Kanunu.
- 1970 tarih ve 1319 sayılı Emlâk Vergisi Kanunu (1446 sayı - 20.7.1971 değişik).

1961 Anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra bir yandan Anayasasının 116. Maddesinde, «Belediyelere görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlanması» emredici kuralı yer alırken, diğer yandan tavanı belirtilmemiş bazı mevcut belediye gelir kaynakları (ilan ve reklam resmi, temizletme ve aydınlatma resmi gibi) Anayasaya aykırılık gerekcesiyle Anayasa Mahkemesince iptal ediliyordu.

Belediye Gelirlerinin çok çeşitli yasalarla düzenlenmiş olması ve gelir çeşidinin 80'i aşmış bulunmasına rağmen büyük bir bölümü değerini yitirmiş ve kaynak olmaktan çıkmış bulunuyordu.

1958'lerden bu yana hükümetlerce yeni bir Belediye Gelirler Yasası gereği görünüşte kabul edilmiş ancak hazırlanan tasarılar bir türlü yasalaşmamıştır. 1966 yılında yeni bir tasarı hükümetçe meclise sunulmuşsa da bu tasarı da yasalaşmamıştır. Ancak bu tarihlere Emlâk Vergisi Kanunu çıkarılarak belediyelere emlak vergisinden pay verilmiştir.

Temmuz 1974 tarihinde Ankara Belediyesi yürütücülüğünde, İstanbul, Adana, Gaziantep, Türk Belediyecilik Derneği'nin katkılarıyla bir Belediye Gelirleri Kanunu tasarı taslağı hazırlanarak ilgili bakanlıkların görüşüne sunulmuşsa da bir sonuç alınamamıştır. Cumhuriyet Senatosu Gaziantep üyesi Salih Tanyeri ve 3 arkadaşınca hazırlanan bir başka tasarı, 5.6.1975 tarihinde Millet Meclisine sunulmuş fakat bu tasarı da sonuçsuz kalmıştır. 1978 yılı başında, Yerel Yönetim Bakanlığı kurulmuş, bakanlık, belediyelerin «Mali tıkanıklıklarına» çözüm getirmek üzere, «Belediye Gelirleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında» bir yasa önerisini Şubat 1978 tarihinde Ankara'da düzenlenen, Birliğimiz ve çok sayıda Belediye Başkanının katıldığı toplantı ve çalışmalar sonucu oluşturmuştur. Ancak bir süre sonra 1978 yılı içinde, hükümetçe «Çeşitli Vergi Kanunlarında Yapılan Değişikliklerle İlgili Tasarı» hazırlanmış ve bu tasarı içinde, «Belediye Gelirleri Kanunu ile ilgili değişiklikler» 'Onüçüncü Kısım' olarak yer almıştır. Vergi Kanun tasarisinin belediye gelirlerine ilişkin kısmı, Türkiye Belediye Birlikleri Ortak kurulunca tartışılmış ve ortak kurulun görüşleri, yasal önerileri de içere-

ARTAN
YASALAR
VE AZALAN
KAYNAKLAR

ANAYASAYA
RAĞMEN...

BELEDİYELERİN
GELİRLER YASASI
VE KADERİ
DEĞİŞTİRİLEMEDİ

BELEDİYELERİN
GELİRLER YASASI
VE KADERİ
DEĞİŞTİRİLEMEDİ

cek şekilde açıklanmıştır. (Bu konuya ayrıntılı olarak daha sonra değinilecektir).

«Çeşitli vergi kanunlarında değişiklik öngören Hükümet tasarısının bütünüyle parlamentoda görüşülememesi üzerine, Belediye Gelirlerine İlişkin Yeni bir Tasarı hazırlanmıştır. Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal ve 16 arkadaşınca hazırlanan «Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin» yasa tasarısı, 30.1.1979 tarihinde Millet Meclisine sunulmuştur. Parlamentoda görüşülen ve bazı değişikliklerle kabul edilen bu tasarı yasalaşmış, ancak Cumhurbaşkanınca bir defa daha görüşülmek üzere veto edilmiştir.

PLAN
NE
DİYOR?

Belediyelerin yetki ve kaynak sorunları DBYKP ve 1979 programında kabul edilmekte ve şu ilke tedbirler öngörülmektedir:

«Belediyelerin kendine yeterli, üretken, kaynak yaratıcı, birlikçi ve tüketiciyi koruyan halk denetiminin etkinlik kazandığı bir yönetim biçimi ve birimi şeklinde geliştirilmesi için,

(i) — İşlevleri yeniden ve geniş bir çerçevede tanımlanacaktır.

(ii) — Mevcut Mali Olanakları, özellikle öz kaynakları geliştirilecektir.» (D.B.Y.K.P. 4. Bölüm Yerel Yönetimler)

1979 programında konunun önemine değinilmiş ve 1979 yılı içinde alınacak önlemler programda yer almıştır:

«...
Belediyelerin Yetki ve sorumlulukları ile mali kaynaklarının işlevlerini karşılayacak ölçüde artırılmasını öngören yasal düzenlemeler yapılamamış...»

«...
Kentsel Yönetim ve hizmetlerin Türkiye'nin içinde bulunduğu kentleşme aşamasına ayak uyduramayan yasalarla yürütülmeye çalışılması, kentlerde karşılaşılan sorunları artırmakta ve ağırlaştırmaktadır.» (D.B.Y.K.P. - 1979 Program, S. 58, (b) / Belediyeler)

«...
Belediye Gelirleri, belediyelerin yeni kamu yönetimi düzenlemesi çerçevesinde tanımlanacak işlevlerini karşılayacak düzeyde ve yeterli esneklikte beldenin öz kaynaklarına dayandırılarak yasalaştırılacaktır.» (1979 Programı, Kentleşme ve Belediyeler, S. 126)

«...
Yerel Yönetimlerin görev, kaynak, personel gibi geleneksel sorunlarının çözülmesi, özellikle yerel yönetimlere görevleriyle orantılı gelir kaynakları sağlanması... Yerel yönetimlerin yasal paylarının tam olarak ve zamanında verilmesi sağlanacaktır.» (1979 Programı, Kamu Yönetiminin yeniden düzenlenmesi ve geliştirilmesi, Önlemler, (b), S. 130)

1958 yılından bu yana izlenen gelişmeler, Merkezi Yönetimin, Devlet gelirlerinin Yerel Yönetimlerle paylaşılmasında tekeli davrandığını ortaya koymaktadır. Merkezi Yönetimler kamu gelirlerinden yerel yönetimlere, yerel hizmetlerin gerektirdiği payları ayırmamış ve bu durumu yerel yönetimler üzerindeki vesayetini, özellikle mali alanda, artırmada ve ağırlaştırmada bir araç olarak kullanmıştır.

Toplumun en dinamik kesimlerini içeren, nüfusumuzun % 50'si kentlerde yaşarken, kamu gelirlerinden kent yönetimlerine ayrılan pay son on yılda % 14.4'den % 4'e kadar düşmüştür.

Kamu gelirlerinden belediyelere daha çok pay ayrılması bugüne kadar merkezi yöneticilerce zaman zaman gündeme getirilmişse de bu tür girişimler büyük ölçüde sonuçsuz kalmış, sonuçlananlar ise belediyelerin gerçek gereksinmelerini karşılamaktan çok uzak, aksine onlar üzerinde yeni vesayetler getirici olmuştur.

Son olarak merkezi yönetimce Belediye Gelirleri Kanununda değişiklik yapan yasa tasarısının hazırlandığı sıralarda **25 Aralık 1978 tarihinde**, Birliğimizin girişimiyle İstanbul'da biraraya gelen Bölgesel Belediye Birlikleri Başkanları ve Büyük Kent Belediye Başkanları, Türkiye Belediye Birlikleri Ortak Kurulunu oluşturmuştur. Sekreteryası Birliğimizce yürütülen Ortak kurul, kentlere hizmete ilişkin belediyelerin mali sorunlarına ağırlık veren, değerlendirme, öneri ve kararlarını bir bildiri ile kamuoyuna açıklamıştır. (Ortak Kurul'un önerileri için bkz. Belediyeler ve Kent Sorunları Dergisi, Sayı 35/37)

Türkiye Belediye Birlikleri Ortak Kurul - Yürütme Kurulu 3, 4, 5 Ocak 1979 tarihinde Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bütçe Komisyonunu ziyaret ederek belediyelerin yetki ve kaynak sorunlarının çözümü konusundaki «Acil ve Köklü Tedbir Önerilerini» sunmuştur.

17-20 Ocak 1979 tarihinde Ankara'da ikinci kez toplanan Türkiye Belediye Birlikleri Ortak Kurulu - Yürütme Kurulu Belediye Gelirlerine ilişkin Yasa Tasarısı ve Belediyelerimizin diğer acil sorunları konusundaki görüşlerini ilgili **bakanlıklara** iletmış ve Belediye gelirleri konusunda ayrıca yasal öneriler hazırlanmasına karar vermiştir.

Türkiye Belediye Birlikleri Ortak Kurulu üyesi olan ve bu Kurulun Sekreteryasını yürüten Birliğimiz, Ortak Kurul kararları doğrultusunda «Belediye Gelirlerine İlişkin Yasal Öneriler»i diğer belediyelerin ve uzmanların katkıları ile hazırlayarak Ortak Kurul'a sunmuş, Ortak Kurulca benimsenen öneriler ilgili Bakanlıklara, yasama meclislerine ve ilgili meclis komisyonlarına sunulmuştur.

Ortak Kurul'ca benimsenen Belediye Gelirlerine ilişkin Yasal Öneriler, başta Belediye Gelirleri Kanununda olmak üzere, Belediye Gelirlerine ilişkin yasalarda, belediyelerimize tahminen 40 milyar ek gelir sağlayacak değişiklik önerisi getiriyordu. Cumhurbaşkanınca veto edilerek yasalaşmayan Belediye Gelirleri Yasası ise belediyelere sadece 12 milyar lira dolayında bir ek gelir sağlamayı amaçlamaktaydı. Halbuki belediyelerimizin 1979 yılında ihtiyaç duyduğu kaynak en az 65 milyar lirayı buluyordu. Maliye Bakanlığının önerilerine göre, belediyelere, tasarı ile 12 milyar, mevcut gelirleri 9 milyar ve 14 milyar liraya varacak olan borç terkihi, çeşitli yardım ve transferlerle birlikte 35 milyar liralık kaynak sağlanacaktı.

BELEDİYELER
SORUNLARINA
SAHİP
ÇIKIYOR..

BELEDİYELERİN
GELİRLER YASASI
VE KADERİ
DEĞİŞTİRİLEMEDİ

BELEDİYELERİN
GELİRLER YASASI
VE KADERİ
DEĞİŞTİRİLEMEDİ

**67.5
MİLYARLIK
KAYNAK
İHTİYACI**

Türkiye Belediye Birlikleri Ortak Kurulu, açık bir hesapla şunu önermekteydi; belediyelerimizin 1978 yılındaki ihtiyaç duyduğu kaynak en az 45 milyar lira olmuştur. Bu miktara % 40 fiyat artışları ve % 10 zorunlu yatırım payı eklendiğinde, belediyelerimizin 1979 yılındaki ihtiyacının en az 67,5 milyar lira olacağı anlaşılabacaktır. Halbuki Maliye Bakanlığınca, Tasarı ve diğer yollarla sadece 35 milyar kaynak öngörülmekte, geriye belediyelerimizin ihtiyacı olan 32,5 milyar liralık bir açık kalmaktadır. Ortak Kurul, önerilerini bu basit hesaba dayanarak hazırlamış, hazırladığı yasal değişiklik önerileri ile 40 milyar liralık yeni bir gelir öngörmüş, Bütçeden 25 milyar liralık bir Belediyeler Destek Fonu kurulmasını ve belediyelerin tüm borçlarının Terkin edilmesini önermiştir.

**BELEDİYE
GELİRLER
SİSTEMİNDE
YENİ
ANLAYIŞ**

Ortak Kurul, Belediye Gelirleri konusunda benimsediği Yasal Önerilerde şu temel ilkelerden hareket etmiştir:

- Kent hizmetlerinden daha çok yararlanan, rant sağlayan ayrıcalıklı kesim vergilendirilmelidir.
- Mevcut gelir ve kurumlar vergisinden belediyelere ayrılan pay artırılmalıdır. (Bu takdirde verginin dar gelirli kesime yansımaları söz konusu olmayacaktır).
- Kamusal faaliyetler sonucu doğan kentsel rantlar vergilendirilmelidir. Bunun için Emlâk vergisi yeniden düzenlenerek net bir vergiye dönüştürülmeli ve temel belediye gelirleri kaynağı haline getirilmeli, şerefiye vergisi daha kapsamlı düzenlenmelidir.
- Vergilendirme, fiyat hareketlerine ve ekonomik gelişmelere duyarlı olmak bu nedenle parasal, maktu sınırlar yerine oransal sınırlar benimsenmelidir.
- Vergilendirme kentsel refahın dağılımında adalet sağlamalıdır.
- Benimsenen gelirler sistemi, halkın seçtiği demokratik belediye yönetimini güçlendirici ve yetkisini artırıcı olmalıdır.

Türkiye Belediye Birlikleri Ortak Kurulunca önerilen, Belediye Gelirlerine ilişkin Yasal Önerilerden bazıları şunlardır:

- Gelir ve kurumlar vergisinden belediye payı % 10'a çıkarılmalıdır.
- Değerlenme (şerefiye) resminin kapsamı genişletilmeli, kamu kuruluşlarınca ve belediyece yapılan kentsel hizmetler, imar faaliyetleri ve imar hakları dolayısıyla taşınmazlardaki değer artışları vergilendirilmelidir.
- Emlâk vergisi net vergi haline getirilmeli ve hasılatının % 75'i belediyelere verilmelidir.
- Emlâk alım vergisine binde 30 belediye payı eklenmeli veya toplanan mevcut verginin yüzde 50'si belediyelere verilmelidir.
- Mali denge vergisine yüzde 3 belediye payı eklenmeli veya mevcut verginin yüzde 50'si belediyelere verilmelidir.
- Gayrimenkul kıymet artış vergisine yüzde 10 belediye payı eklenmeli veya mevcut verginin yüzde 25'i belediyelere ayrılmalıdır.
- Gümrük kanununa bir madde eklenerek belediyelerin, belediye hizmetlerinde kullanılmak üzere yurt dışından getirecekleri araç ve gereçler vergiden istisna edilmelidir.
- Kurumlar vergisi kanununa bir fıkra eklenerek, belediyelerin ve Birliklerin, tüketimi düzenleme satışları (tanzim satışları), tüm tüketiciyi koruma girişimleri; yerleşme, konut ve arsa üretimi stoklama ve satı-

mı girişimleri; konaklama ve sosyal hizmet sağlama girişimleri ve bu konularda kurulacak işletme, döner sermaye, fon, şirket ve benzeri girişimler vergiden muaf olmalıdır.

- Emlâk vergisinin % 50'si oranında temizletme ve aydınlatma resmi alınmalıdır.
- Radyo ve Televizyon aracılığıyla yapılan ilan ve reklamlardan alınan ücret üzerinden % 30 oranında resim alınmalı tüm belediyelere nüfusları oranında dağıtılmalıdır.
- Mevcut belediye cezaları 50 misli artırılmalıdır.

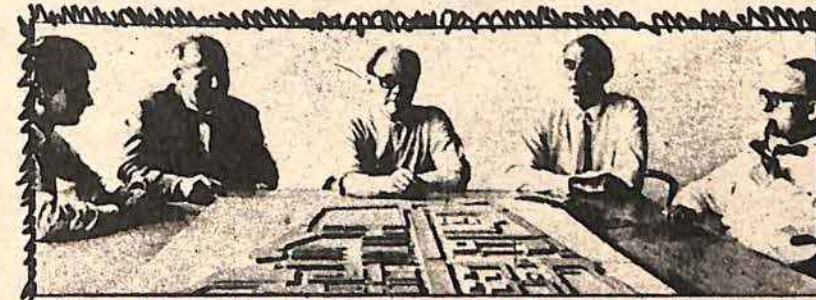
Daha önce belirtilen yaklaşımla, başlıcası yukarıda özetlenen, Ortak Kurul önerileri, reddedilen Belediye Gelirleri Yasasında bütünüyle benimsenmemiştir. Benimsenen şekliyle tasarı belediyelere 12 milyar civarında bir ek gelir sağlamayı öngörmektedir.

Veto edilen yasa ile getirilecek kaynak, sınırları içinde 20 milyondan çok kentlinin yaşadığı belediyelerimizin içinde bulunduğu kaynak yetersizliğine köklü bir çözüm olmaktan uzaktır. (Belediye sınırları içinde yaşayan nüfusu 20 milyon kabul edersek günde, kentte yaşayan kişi başına 1.5 liralık bir ek gelir) Böyle olduğu halde, tasarı meclis komisyonlarında ve meclis genel kurulunda görüşülürken, milyonlarca kent halkını düşünmeyen, Yerel Yönetimlerin kaynak ve yetki yönünden güçlenmesini istemeyenlerin davranışları ve tavırları yerel yöneticilerce vakıdan acı ile izlenmiştir.

Belediyelerimizin kaynak sorununu çözmese de, uzun yıllardan sonra ilk defa parlamentoda kabul edilen belediye gelirlerine ilişkin yasa, Cumhurbaşkanınca VETO edilmiştir.

- ve Belediyelerin yoğun kaynak ve yetki bunalımı sürmektedir.

**VE
DEĞİŞMEYEN
KADER**

Kişi başına belediye olarak en fazla parayı harcayan Kopenhag Belediyesi Başkanı fotoğrafta (Ortada) bir çalışma sırasında görülüyor.

Kentler büyürken gelirler küçülüyor

**İstanbul Belediyesi'nin
kişi başına yaptığı
günlük harcama
150 kuruşa düştü**

**BELEDİYELERİN
GELİRLER YASASI
VE KADERİ
DEĞİŞTİRİLEMEDİ**

Her belediye en geç 20 gün içinde önem verdiği maddeleri Yerel Yönetim Bakanlığına bildirecek

Yeni Bir Belediye Gelirleri Sistemi Yaratılmalı...

TÜRKİYE 1950'den bu yana yığın bir kentleşme süreci içinde bulunmaktadır. Kent ve belediye sınırları hızla genişliyor. 25. yüzyılın sonunda, ülke nüfusunun dörtte üçü kentlerde yaşayacaktır. Bunun bir gereği de...

Resat Tabak (Marmara ve Boğazları Belediye Birliği Başkanı)

Bu kentlerdeki belediyeler, her geçen gün artan yerel hizmet gereksinimleri ve nüfus artışı karşısında, gelirleri bakımından büyük sıkıntıya düşmektedir. Bu nedenle, yeni bir belediye gelirleri sistemi yaratılmalıdır...

TERS GELİŞİM

Her geçen gün artan yerel hizmet gereksinimleri ve nüfus artışı karşısında, gelirleri bakımından büyük sıkıntıya düşmektedir. Bu nedenle, yeni bir belediye gelirleri sistemi yaratılmalıdır...

EMİAK VERGİSİ

Belediye başkanları, emlak vergisi konusunda büyük bir çaba göstermektedir. Bu vergi, belediyelerin gelirleri için önemli bir kaynaktır. Ancak, bu verginin artırılması, vatandaşların ekonomik durumuna olumsuz etkiler...

İstanbul Belediyesi'nin kişi başına yaptığı günlük harcama 150 kuruşa düştü

Kentler büyükken gelirler küçülüyor. İstanbul Belediyesi'nin kişi başına yaptığı günlük harcama 150 kuruşa düştü. Bu durum, belediyenin bütçesini zorlamaktadır...

48 yıllık Belediyeler Yasası değiştiriliyor

YEREL YÖNETİM BAKANLIĞI İSTANBUL BELEDİYESİ GÖRÜŞLERİ

Belediyelerin devlete olan borçları defaya m...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

OLİTİKA VE ÖTESİ MEHMET KEMAL

Belediyelerin çilesi

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

BELEDİYE BİRLİKLERİ, BORÇLARIN HAZİNEYE KAPATILMASINI İSTEDİ

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Cumhurbaşkanı, Belediye Gelirleri Yasasını veto etti

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

Belediye başkanları derli...

başkanlar anlatıyor

Dolayoba Belediyesi

Dolayoba, İstanbul-Kartal ilçesine bağlı bir yerleşim bölgesi. İstanbul-Ankara karayolu-nun Pendik kavşağında ve karayolunun ku-zeyinde yer alıyor. Önceleri küçük bir yerleşim bölgesi, bir köy olan Dolayoba, zamanla nüfusu ve yerleşim alanı artarak bir Kasaba haline gelmiş.

Belediye kuruluşu ise oldukça yeni sayılabilir. 1968 yılında Dolayoba köyü muhtarlığına seçilen Kemal KALKUZ, Beldenin giderek artan sorunlarının çözümü için Belediye kurulması gereğine inanarak bu çaba içine girenler arasında yer almış. 1971 yılında ilk kez Belediye Başkanı seçilen KALKUZ, o zamandan beri üç kez Belediye Başkanı seçilmiş ve halen bu görevi sürdürmektedir.

Başkan Kemal KALKUZ, Dolayoba Belediye-sinin çalışmaları hakkında özetle şu bilgileri verdi :

- Belediye sınırlarında ayrılan gecekondü önleme bölgesi içinde halkın konut ihtiyacı-nı karşılamak için çeşitli kooperatiflere m²'si 171.— TL'dan arsa tahsis edilmiş ve böyle-ce 1260 konut inşaatı için gerekli çalışmalara başlanmıştır,
- Dolayoba sınırlarındaki Hazineye ait arazi-ler üzerinde gecekondü yapan vatandaşların tapularını verebilmek için Danıştay'da açılan dava sonucunda Hazine arazilerinin Beledi-yece devir alınması sağlanmış, İmar İskân ve parselasyon planlarının ihaleleri ycpılmış olup, kısa bir zaman sonra gecekondü sahiplerine tapuları verilecektir.
- Elektrik sorunu çözümlenmiş olup, halkın tamamı elektrikten yararlanmaktadır.
- İçme suyu sorunu da büyük ölçüde çözü-

Başkan
Kemal
KALKUZ

müştür. Bugün halkın % 95'i içme ve kullan-ma suyundan yararlanabilmektedir.

- Belediye içi ve yakın mesafelerdeki mer-kezler arasında 6 otobüs ve 4 minibüs ile hal-kın ulaşımı sağlanmaktadır,
- Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı İstan-bul Sağlık Müdürlüğü ile yapılan görüşmeler sonucu, belediyece inşa edilen Sağlık Oca-ğı binasında Ana Çocuk Sağlığı için bir istas-yon kurulması kararlaştırılmış olup, yakında hizmete girecektir,
- 1978 yılında ağırlık verilen kasaba içi as-faltlama çalışmalarına 1979'da devam edile-cektir.
- Ekmek sorununun çözümü için Kartal Yö-resi Un ve Un Mamülleri Sanayii A.Ş.'ne ku-rucu üye olarak katılmıştır. Fabrika temeli 28 Aralık'ta atılan şirketin faaliyete geçmesi için sürekli olarak çalışılmaktadır,
- Kış mevsimi nedeniyle halkın gazyağı te-min etmesindeki güçlükler dikkate alınarak, belediye kontrolü ve denetimi altında Kasa-ba sınırlarındaki esnafa hergün düzenli ola-rak gaz dağıtımı yapılarak, vatandaşlarını-zın bu ihtiyaçları karşılanmıştır. Bu çalışma-larımız halen sürdürülmektedir.

kültürel çalışmalarımız

B irliliğimizin Marmara Bölgesi ölçeğinde kültürel gelişime katkıda bulunmak ve sanat etkinliklerini büyük kentlerin dışına da ulaştırabilmek amacıyla Devlet Tiyatroları ile yaptığı kültürel işbirliği çerçevesinde üye belediyelerimizin yörelerinde temsiller verilmektedir.

1978 yılı sonlarında başlatılan bu çalışma, 1979'da etkin bir şekilde sürdürülmektedir. Ne var ki, her iki kuruluşun iyi niyetli ve kararlı

çalışmalarına rağmen elde olmayan bazı engeller temsillerin daha çok yörede sergilenmesi olanaklarını sınırlamaktadır. Ankara

yakınlarındaki beklenmedik tren kazasında bazı sanatçıların yaralanmaları, kış aylarının yarattığı ulaşım zorlukları, oyunların götürülmesinin düşünüldüğü bazı yörelerdeki sahne-salon

yetersizlikleri bu engellerin başlıcaları olarak görülmektedir.

Tüm bu koşullara karşın 1978'deki Kasım-Aralık temsillerinden sonra 1979 yılının Şubat ve Mart larında toplam 11 temsil verilmiştir. Bunlar; 6 Şubat Adapazarı, 7 Şubat İzmit ve 8 Şubat'ta

Gebze'de «Gözlerimi Kapatırım Vazifemi Yaparım» 20-21 Şubat Edirne, 22 Şubatta Tekirdak'da «Eskicinin Tazesi», 3 Mart İzmit ve 17 Mart Gebze'de «Kurnaz Avukat» adlı çocuk oyunu, 13 Mart Kartal «Gözlerimi Kapatırım», 24 Mart Adapazarı ve 25 Mart İzmit «Söz Veriyorum» adlı oyunlardır.

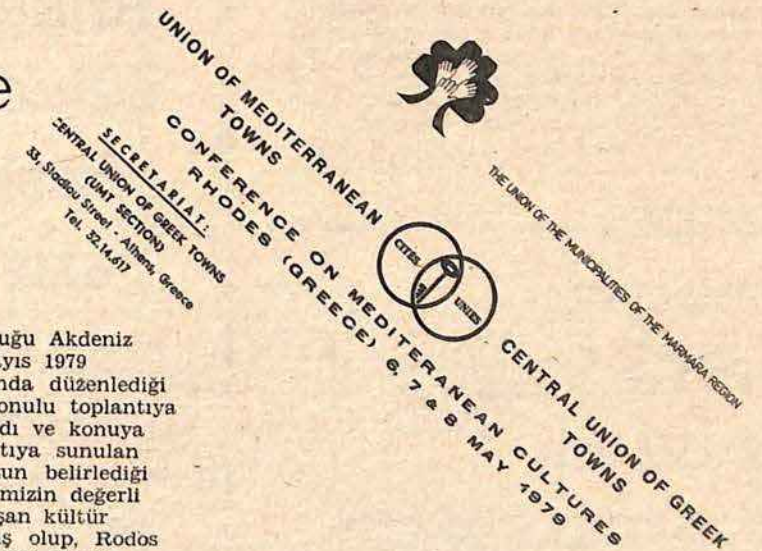
SÖZ VERİYORUM'da Alev Sezer ve Işık Yenersu

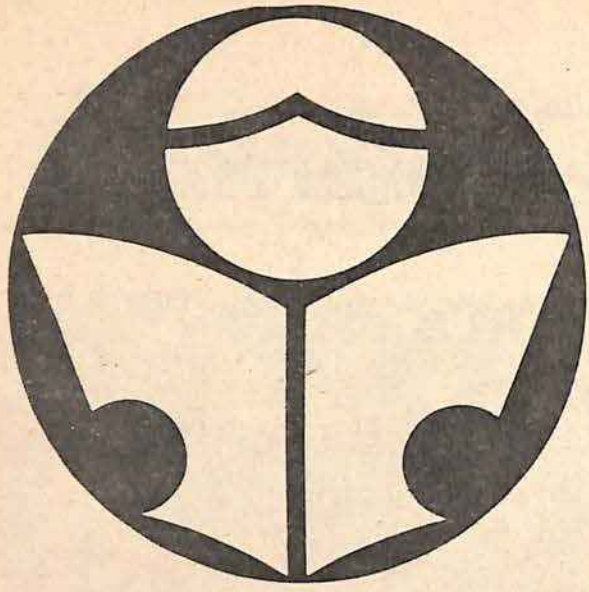
1979 Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle çocuk oyunlarına ağırlık verilmiş, 12 Mayıs Edirne ve 13 Mayıs'ta Tekirdağ'da «POF'LA PAF» adlı çocuk oyunu ile 19 Mayıs Çanakkale ve 20 Mayıs Biga'da «Kurnaz Avukat» adlı oyunlar kesin programlar olarak belirlenmiştir.

Yine bu yılki Kırkpınar Şenliklerinde Devlet Tiyatroları'nın Karagöz-Hacivat gösterilerinin yer alması programa alınmıştır. Gelecek tiyatro sezonunda daha geniş kapsamlı ve yoğun bir program uygulanması hususunda Devlet Tiyatroları yetkilileri ile görüş birliğine varılmıştır.

«Akdeniz'de Kültürel İşbirliği»

İrliliğimizin de üyesi bulunduğu Akdeniz Kentler Birliği'nin 5-10 Mayıs 1979 tarihlerinde RODOS adasında düzenlediği «Akdeniz'de Kültürel İşbirliği» konulu toplantıya Birliğimiz de bir Bildiri ile katıldı ve konuya ilişkin görüşlerini sundu. Toplantıya sunulan bildiri, Kültür-Sanat Kurulumuzun belirlediği genel çerçeve doğrultusunda ülkemizin değerli bilim ve sanat adamlarından oluşan kültür Teknik Kurulu'muzca hazırlanmış olup, Rodos toplantısı için İngilizce ve Fransızca olarak çoğaltılmıştır.

Istanbul Uluslararası Çocuk Kitapları Fuarı Açıldı

Türk Kütüphaneciler Derneği'nin düzenlediği İstanbul Uluslararası Çocuk Kitapları Fuarı 26 Mart 1979 günü açıldı. Kültür Bakanı Ahmet Taner KISLALI ve İstanbul Belediye Başkanı Aytekin KOTİL tarafından açılan fuara 25 yabancı ve 25 yerli yayınevi katıldılar.

Açılışında çeşitli ülkelerin elçileri, eğitimeiler ve davetlilerin katıldığı fuarda öğrencilerin indirimli kitap alışverişi yapabilecekleri bir bölüm ayrıldı. Öğrencilerden oluşan bir koro çocuk şarkıları sundular. Fuarda ayrıca, yaklaşık 10 ülkenin yazar ve pedagogları «çocuk ve kitap» konularını tartıştılar. Fuar süresince ayrıca, film ve folklor gösterileri düzenlendi.

Istanbul Belebiyesi Tiyatro Şenliği Düzenledi

1979 Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrolarında 2-13 Mayıs tarihleri arasında çocuklar için Tiyatro Şenlikleri düzenledi. Şenliğe 40 ilden okulların katıldığı açıklandı. İstanbul Belediyesi ayrıca 38 çocuk parkı ve 40 çocuk spor sahası açıyor.

İkinci İstanbul Sanat Bayramı Hazırlıkları sürüyor

• 13-15 EKİM 1979
TARİHLERİNDE YAPILACAK
SANAT BAYRAMI'NIN
HAZIRLIK ÇALIŞMALARINA
BİRLİĞİMİZ DE KATILIYOR.

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nce düzenlenmekte olan ikinci İstanbul Sanat Bayramı hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Bu yılki düzenlemede katkısı istenen Birliğimiz, sanat etkinliklerinin İstanbul merkezinin dışında da sergilenmesini önermiş bu önerisi Düzenleme Komitesi'nce benimsenerek gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

«İstanbul Sanat Bayramı 79»un sloganı
«EĞİTİM VE EĞİTİM VE EĞİTİM»
olarak belirlenmiştir.

Bu yılki Sanat Bayramı'nda çeşitli sanat etkinlikleriyle ilgili sergiler, sahne ve perde gösterileri, konserler, kentsel boyutta deneysel ve uygulamalı sanat çalışmaları ve yarışmaların yanı sıra konusu «Eğitim ve Sanat» olan bir de Sempozyum'a yer verilmektedir.

Ankara Belediyesi "Başkent Ödülü" Yarışması Açtı

Belediyeler Yasası'nın yerel yönetimlere yüklediği kentin kültür ve eğitim gelişimine yardımcı olma görevine uygun olarak Ankara Belediyesi çeşitli dallarda BAŞKENT ÖDÜLÜ yarışmaları düzenlemiştir.

Fikir Projesi, İnceleme-Araştırma, Öykü, Fotoğraf, ve Gazetecilik konularında düzenlenen yarışmalara katılmak için 3 Eylül 1979 tarihine kadar yapıtların Ankara Belediyesine gönderilmesi gerekmektedir.

Yarışmaya katılmak isteyenler Ankara Belediyesi Basın Yayın ve Turizm Müdürlüğünden ayrıntılı bilgi alabilirler.

dünyada birliğimiz

"Akdeniz Kentler Birliği" Kongresi Yapıldı

• BİRLİĞİMİZ VE TÜRKİYE
BELEDİYELERİ KONGREDE BÜYÜK
ETKİNLİK GÖSTERDİ.

• AKDENİZ KENTLER BİRLİĞİ İKTİSADİ
GİRİŞİMLER SEKRETERYASI OYBİRLİĞİYLE
BİRLİĞİMİZE VERİLDİ.

• DÜNYA KENTLER BİRLİĞİ YEREL
YÖNETİM ÇALIŞMALARI MERKEZİ'NİN
PARİS'TEN İSTANBUL'A AKTARILMASI
KARARLAŞTIRILDI.

• AKDENİZ KENTLER BİRLİĞİ
GELECEK YIL KONGRESİNİN
İSTANBUL'DA YAPILMASINA KARAR
VERİLDİ.

• TÜRKİYE BELEDİYECİLERİ ÖNEMLİ
KURULLARA SEÇİLDİLER.

Akdeniz Kentler Birliği'nin 5-10 Mayıs 1979'da Rodos'ta yapılan Kongresine onbir Akdeniz ülkesinden yüze yakın belediye katıldı.

Kongre'nin yanı sıra aynı tarihlerde düzenlenen «Akdenizde Kültürel İşbirliği» Konferansına da katılan Birliğimiz ve Türkiye Belediyelerinin diğer temsilcileri, en hazırlıklı gelen katılımcılar olarak takdirle karşılandılar. Akdeniz ülkeleri belediyecilerine Birliğimizi tanıtan ve Akdeniz'de Kültürel İşbirliği konusundaki görüşlerini yansıtan İngilizce ve Fransızca broşürler dağıtıldı.

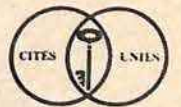
Akdeniz Kentler Birliği (AKB) İktisadi Girişimler Sekreteryası oybirliği ile Birliğimize verilirken, Dünya Kentler Yerel Yönetim Çalışmaları Merkezinin de Paris'ten İstanbul'a aktarılması ve çalışmalarının Birliğimizce yürütülmesine karar verildi.

Kongreye katılan Ankara Belediye Başkanı Ali DİNÇER «Dünya Kentler Birliği Başkanlar Kurulu'na, Kartal Belediye Başkanı ve Birliğimiz Başkan Vekili Mehmet Ali BÜKLÜ «AKB Başkan Vekilliği'ne, Birlik Genel Sekreteri Selahattin YILDIRIM «AKB İktisadi Girişimler Genel Sekreterliği'ne, Birliğimiz danışmanı Prof. Cevat ÇAPAN «AKB Kültür Kurulu Danışmanlığı'na, Mersin Belediye Başkanı Kaya MUTLU «AKB Başkanlar Kurulu'na seçildiler. Kongreye ve Kültürel İşbirliği Konferansına ayrıca Birliğimiz Kültür Sanat Kurulu ve Pendik Belediye Başkanı Burhan TOPRAK, Gebze Belediye Başkanı ve Birlik Encümeni üyesi Sedat TÜZE, Birlik Danışmanı Ertuğrul SAGLAM, İskenderun Belediye Başkanı Sabri İNCE, Tarsus Belediye Başkanı Sefa Derviş ÖZSEN-ÖĞLU, Silifke Belediye Başkanı Metin MERT-

Città di Rimini

UNIONE DELLE CITTA DEL MEDITERRANEO
UNION DES VILLES DE LA MEDITERRANEE
UNION OF MEDITERRANEAN TOWNS
UNION DE CIUDADES DEL MEDITERRANEO
AKDENİZ KENTLER BİRLİĞİ

اتحاد مدن البحر الأبيض المتوسط

OL. Yerel Yönetim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Erdem ERAL ile Belediyeler Genel Müdürü Gökşan SONER de katıldılar.

Akdeniz Kentler Birliği'nin gelecek yılki kongresi İstanbul'da toplanacak.

(AKB Rodos Kongresi ve Akdeniz'de Kültürel İşbirliği Konferansına ilişkin ayrıntılı rapor gelecek sayımızda sunulacaktır.)

B. M. Çevre Programı (UNEP) Çevre İlişkileri Merkezi (ELC) Birliğimizi Kutladı

Birleşmiş Milletler Çevre Programına bağlı Çevre İlişkileri Merkezi ELC Birliğimize resmi bir yazı göndererek 1978 Dünya Çevre Günü uygulamalarımız nedeniyle kutlamakta ve üyelik için çağrıda bulunmaktadır.

ELC'nin aylık yayın organı The Centre Report'ta ise Birliğimizin Çevre Günü uygulamalarını özetleyen bir yazı yer almaktadır.

THE CENTRE REPORT

Year of the Child
Special Issue
contents

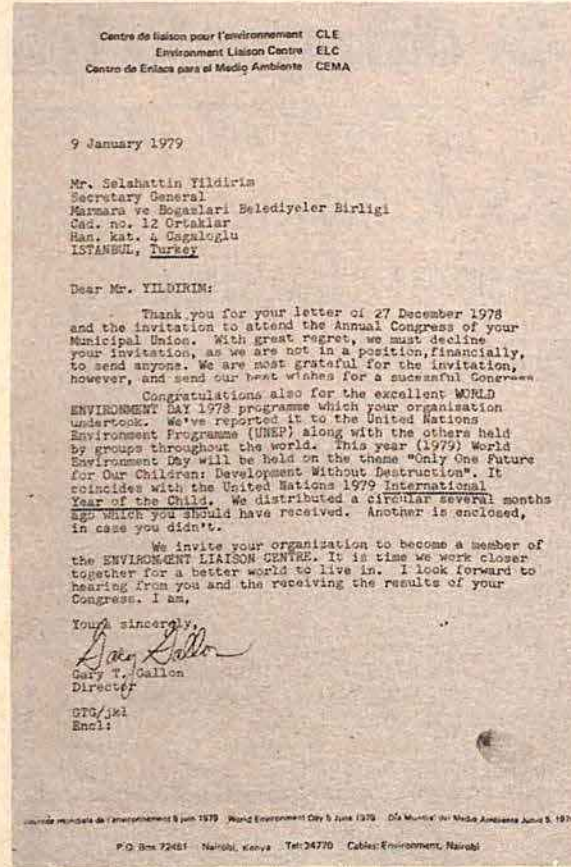

BBC Televizyonu Birliğimizle İlgili Özel Programı Yayınladı

«Akdenizin Geleceği» adlı programda Birliğimize örnek kuruluş olarak tanıtıldı.

9 ve 14 Nisan 1979 tarihlerinde iki kez yayınlanan programda Birliğimizin çevre sorunlarına ilişkin çalışmalarına ve Marmara Bölgesi çevre sorunlarına yer verildi.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı UNEP'in önerisi üzerine İngiliz Yayın Kurumu BBC bir süre önce Türkiye'ye bir Televizyon ekibi göndererek, hazırlanmakta olan «Akdeniz'in Geleceği» adlı programın Türkiye ile ilgili bölümünün yapımı için Birliğimizin katkılarını istemişti. Birliğimiz konuk TV ekibine yardımcı olarak Marmara Bölgesi ölçeğinde çevre sorunları ve çözüme yönelik girişimler hakkında gerekli bilgileri vermiş ve çekimlerde görev almıştır. BBC Televizyonu bu program içinde ayrıca

mental problems as well as poverty. For example, we are surprised to find an environmental protection group in Turkey. The Union of Municipalities is set up in an area serving 92 municipalities and consists of lawyers and technical advisers. It coordinates the actions of local mayors in confronting businesses on pollution control; so far it has brought 200 successful actions. By way of contrast, the cameras' focus moves around

Birliğimize de yer vermiş ve Birliğimiz örnek kuruluş olarak tanınmıştır.

Hazırlanan programın ilk bölümünde şöyle denilmektedir:

«Birleşmiş Milletler Çevre Programının kapsamı içindeki Akdeniz Eylem Programı'nın başarısı geniş çapta, tabanda çalışan birçok «iddiasız» kişinin ve Akdeniz kıyılarındaki çeşitli laboratuvarlardan gelerek çalışmaya katılan pek çok bilim adamının çabasına bağlıdır. Örneğin Türkiye'de bir çevreyi koruma kuruluşuna rastlamak şaşırttı bizi. Çevresindeki 92 Belediyeye hizmet eden, kadrosu hukuksal ve teknik elemanlardan oluşan Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği çevre kirliliği sorunuyla yüz yüze olan yerel belediyelerin çalışmalarına katkıda bulunmaktadır. Birlik bugüne kadar 200 kadar başarılı eylem ortaya koymuştur.»

9 ve 14 Nisan tarihlerinde İngiltere'de yayınlanan programın diğer Akdeniz kentlerinde de yayınlanacağını yazan program yapımcısı Peter JONES, programın yapımındaki katkılarımız nedeniyle teşekkür ederken, program metni ve basındaki yankıları içeren bazı gazete kupürlerini de Birliğimize iletmış bulunmaktadır.

BBC tv

BRITISH BROADCASTING CORPORATION
KENSINGTON HOUSE RICHMOND WAY LONDON W14 0AX
TELEPHONE 01-743 1272 TELEX 265781
TELEGRAMS AND CABLES: TELECASTS LONDON TELEX

Ext. 6156/7

5th April, 1979

Dear Selahattin,

Our film on the Mediterranean is now complete and will be transmitted in this country on Monday 9th April at 9.35 p.m. and on Saturday, 14th April at 4.55 p.m. I enclose some pages of the script for you to look at, together with two previews of the programme.

With renewed thanks for your assistance.
Very Best wishes,

Yours sincerely,

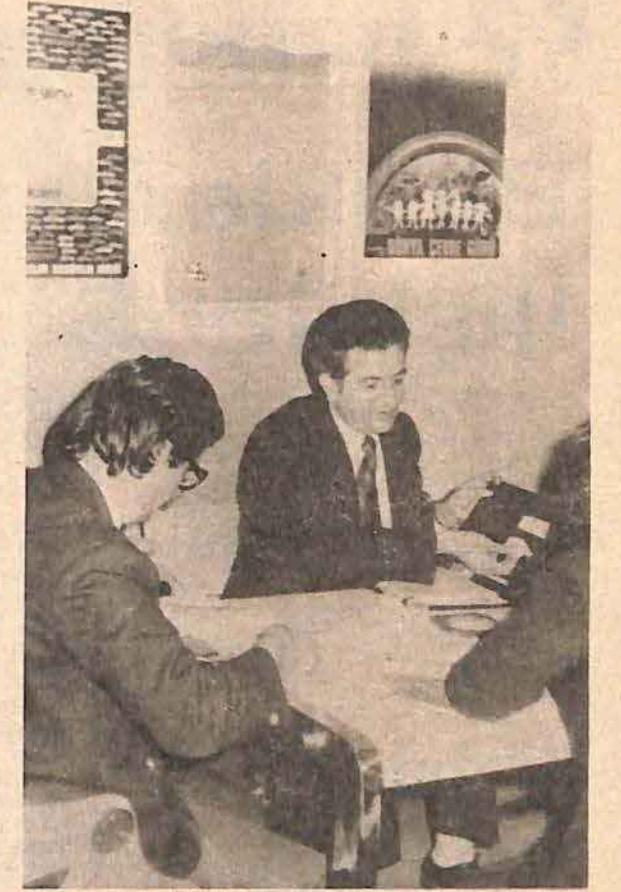
Sally Hunt
(Peter Jones)
"Horizon"

Mr. Selahattin Yıldırım,
TC Marmara Ve Boğazları
Belediyeler Birliği,
Prof. K. İsmail Gurkan
Cad. No. 12,
Ortaklar Han Kat 4,
Cağaloğlu,
İstanbul,
Turkey.

Yugoslav Kentler Birliği Temsilcisi Apostolov'un Ziyareti

Şon Birlik Meclisi toplantısını izlemek ve görüşmelerde bulunmak üzere Yugoslav Kentler Birliği ve Skopje Belediyeler Birliği adına İstanbul'a gelen Üsküp Kent Meclisi Yürütme Konseyi Başkanı Dusko APOSTOLOV 28 Ocak 1979 günü Birlik Merkezimizi ziyaret etmiş ve karşılıklı ilişkiler üzerine görüşmeler yapılmıştır.

Konuk kent yöneticisi ile, Birlikler ve Belediyeler arası ilişkilerin geliştirilmesi, karşılıklı bilgi alışverişi ve teknik işbirliği olanaklarının sağlanması konularında görüş birliğine varılmıştır.

Birlikler Arası İlişkiler Sürüyor

KARADENİZ BELEDİYELER BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ORTAK ÇALIŞMALAR İÇİN İSTANBUL'A GELDİ...

Karadeniz Belediyeler Birliği Genel Sekreteri

Cemil CİĞERİM, Birlik ve

Ordu Belediyesi ESO muhasibi Mesut CÖMERT 7-8-9 Mart tarihlerinde Birliğimizi ziyaret ettiler.

Üç gün süreyle yürütülen ortak çalışmalarda, Birliğimizin deneyimleri ve çeşitli belediyecilik sorunlarına olan yaklaşımı aktarıldı. Ayrıca,

çeşitli konulardaki uzman danışmanlarla da görüşmeleri sağlanan konuk belediyeciler, bazı üye belediyelerin çalışmalarını yerinde incelediler. Birlikler arası ilişkilerin ve karşılıklı bilgi-deney alışverişinin sürekli kılınması, ortak sorunlar karşısında ortak çözümlere

Kartal Halk Ekmek Fabrikası İnşaatı İlerliyor

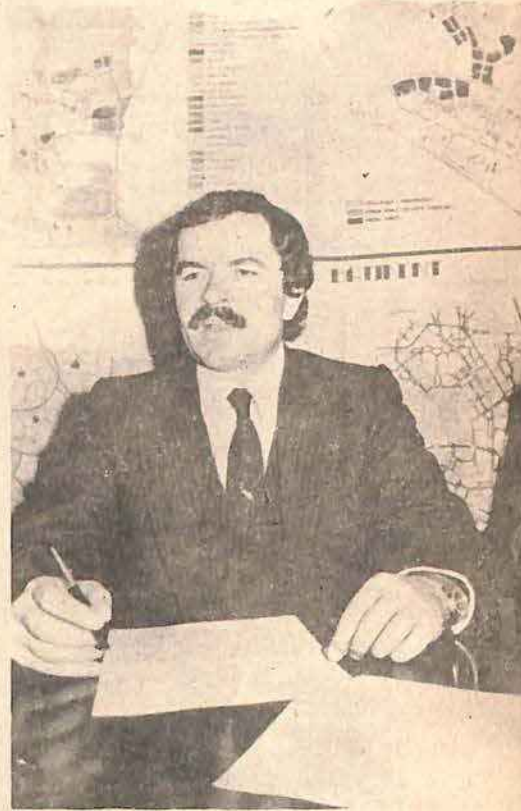
28 Aralık 1978'de temeli atılan Kartal Halk Ekmek Fabrikası inşaatı hızla ilerlemektedir. Tüketicinin korunması ve giderek artan ekmek sorununa halk yararına etkin çözümler getirilmesi amacı ile kurulan ve Birliğimizin kurucu üye bulunduğu Kartal Halk

Ekmek A.Ş.'ne Birlik Sermaye artırımı payı olarak 750.000 TL. dahayattırılması Birlik Meclisimizde oybirliği ile kabul edilmiş ve belirlenen miktar şirket hesabına yatırılmıştır.

Şirket Genel Müdürü Erdem HANÇER, Fabrika inşaatının bu yıl sonunda bitirilmesi için çalışıldığını açıklamıştır.

50 BİN
KONUTLUK
YENİ
YERLEŞİM
PROJESİ
BATIKENT'TE
YENİ BİR
AŞAMA :

Ankara Belediyesi Batı Kent Alanının Altyapı Projeleri İçin ODTÜ İle Anlaşma İmzalandı

● Belediye Başkanı Ali DİNÇER, Alanın kamulaştırılmasının ve 1/5000'lik planlarının Ankara Belediyesince bitirildiğini açıkladı.

● Ankara Konut Kooperatifleri Üst Birliği'nin kurulması için SSK işçileri, Sendikaları, Bağ-Kur üyeleri ve diğer kamu kuruluşlarına çağrı yapıldı.

● Batıkent alanında yolların açımına bu yaz başlanıyor.

● BELEDİYELERİN DAYANIŞMASI : ÇEŞİTLİ BELEDİYELER OTOBÜSLERİNİ GÖNDEREREK TERCİHLİ YOLU DESTEKLEDİLER

Tercihli Yolun İlk Denemesi Başarılı Oldu

LEVENT
TAKSİM
ARASI
19 DAKİKAYA
İNDİ

İstanbul Belediyesince Taksim-Levent arasında yaptırılan Otobüs özel yolu 11 Mart 1979 günü törenle hizmete girdi. Kent içi ulaşımında insana öncelik ve

● TERCİHLİ YOLLARIN TEMEL İLKESİ : ÖZEL ARAÇ DEĞİL, İNSAN TAŞINACAK

önem veren kitle taşımacılığının somut bir örneği olan Özel Yol'un açılışına Birlik üyesi Adapazarı, Küçükköy, Bayrampaşa, Çanakkale, Bursa ve Kartal Belediyelerinin yanı sıra Ankara, Mersin, Kayseri ve Antalya Belediyeleri de geçici bir süre için otobüs göndererek katkıda bulunurken, belediyeler arası dayanışmanın somut bir örneğini verdiler.

Özel yolun hizmete girmesi ile yaklaşık 50 dakikada katedilen

Taksim-Levent arası 19 dakikaya indi.

Belediye Başkanı Aytekin KOTİL, yeni uygulamanın 75 milyon liraya eşdeğer zaman ve 18 milyon liralık akaryakıt tasarrufunun yanı sıra, İETT'ye de 25 milyon lira kazanç sağlayacağını açıkladı.

Başkan KOTİL, bu hizmetin etkin şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli miktarda otobüsün teminine çalıştıklarını belirtti.

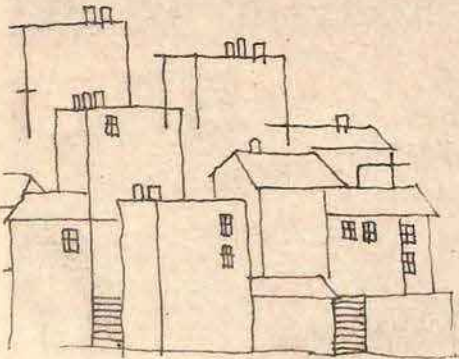
Kıbrıs Türk Belediyelerinden Haberler

Girne Belediyesi Hükümet Yardımlarının Yetersizliğinden Yakınıyor

Girne Belediye Meclisinin Mart ayı içindeki oturumuna sunulan çalışma raporunda Devlet yardımlarının yetersizliğine değinen Girne Belediye Başkanı Ziya RIZKI, Hükümetin 1979 Mali Yılı Bütçesinden Girne Belediyesine geçen yıllara oranla yapmış olduğu 100 Bin TL'lik yardım artışının hiç bir ölçüye dayanmadığını belirtmiştir.

Rızki, aynı yardım artışının Magosa için 845 Bin TL, Güzeyurt'a 560 Bin TL, Lefkoşa'ya 500 Bin TL olduğunu belirterek, Hükümet nezdinde konunun yeniden ele alınması için girişimde bulunulmasını istemiş, Belediye Meclisi bu yönde karar almıştır.

GİRNE BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN BARİŞ PİYANGOSU

Girne Belediyesi "Barış Piyangosu" Düzenledi

● ÇEKİLİŞ 27 TEMMUZ 1979
DA YAPILACAK

Piyangodan sağlanan gelir, Çocuk Bakımevi ve oyun alanları yapımı için kullanılacak.

Girne Belediyesi 1979 yılının Dünya Çocuk Yılı olması nedeniyle, çocukların bedensel ve ruhsal gelişmelerine yardımcı olacak bir Çocuk Bakımevi (Kreş) ve oyun sahaları yapmayı amaçlamış ve bunu gerçekleştirmek üzere de zengin hediye büyük bir piyango düzenlemiştir.

Birliğimizi ziyaret ederek konu üzerinde bilgi veren Girne Belediye Başkanı Ziya RIZKI, «Kent ve toplum sorunlarına ancak toplumun sahip çıkması ve buna gücü ölçüsünde katkıda bulunması ile çözüm getirilebileceğine inandıklarını, Girne Belediyesinin çocuklara yönelik çalışmalarına Anavatan'daki kardeşlerinin de piyango bileti olarak katkıda bulunmalarını beklediklerini açıklamıştır.

Piyangonun büyük ikramiyesi son model bir ANADOL otomobil olup, biletlerin bedeli 20.— TL'dir.

İstanbul Belediyeler Birliği Kuruldu

● BİRLİK, ALTYAPI
ULAŞIM GİBİ İÇİCE
GİRMİŞ HİZMET
SORUNLARINI
ORTAKLAŞA
ÇÖZÜMLEMEK
AMACIYLA
OLUŞTURULDU.

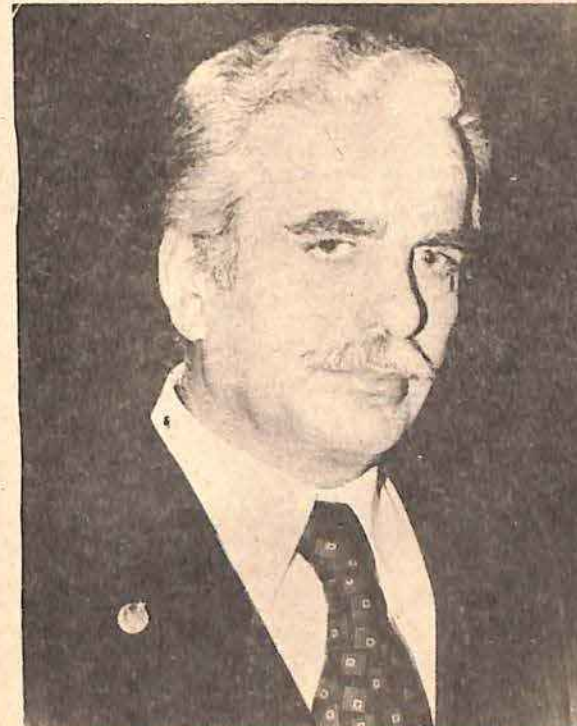
İstanbul Belediyesi ile 32 çevre belediyesi biraraya gelerek İstanbul Belediyeler Birliği'ni kurdular. Birliğimizin de katkılarıyla bir süredir kuruluş çalışmaları sürdürülen Birlik, İstanbul ve çevre belediyelerinin artan ve gi-

derek içice giren altyapı ve ulaşım sorunlarına ortaklaşa ve etkin çözümler getirebilmek amacı ile oluşturuldu.

Birliğin kuruluş toplantısı 7 Mart 1979 günü İstanbul Belediyesi Meclis salonunda yapıldı. Toplantıya Köyüşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali TOPUZ, Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR ve Birlik Başkanımız Reşat TABAK da katıldılar. Birliğin Meclis Başkanlığına Kartal Belediye Başkanı M. Ali BÜKLÜ, Birlik Başkanlığına Aytekin KOTİL, Başkan Vekilliğine Bayrampaşa Belediye Başkanı Sabri AKPINAR, Encümen üyeliklerine de Yalova Belediye Başkanı Rahmi ÜSTEL, Maltepe Belediye Başkanı Yalçın KIZILAY, Küçükçekmece Belediye Başkanı Mete TUNÇALP ve Kâğıthane Belediye Başkanı Celal ALTINAY seçildiler.

● BİRLİK BAŞKANLIĞINA
AYTEKİN KOTİL
GETİRİLDİ.

● BİRLİK GENEL
SEKRETERLİĞİNE
AHMET ENÖN
GETİRİLDİ.

Genellikle dünyada, özellikle Türkiye'de yerel yönetim tarihini saptayabilmek için, ilk önce yerel yönetimin ne olduğunu bilmek gerekir.

Yerel yönetim tanımı, tarihin muhtelif dönemlerinde muhtelif şekillerde olmuştur. Çağımızda geçerli olan ve bizim de burada benimsemiş olduğumuz yerel yönetim tanımı şöyledir: «Yerel Yönetim, merkezi Devletin koyduğu yasalar çerçevesinde ve onun yargı denetiminde yerel halkın yerel gereksinmelerini, seçtiği heyetlerce yerel olarak gidermesidir.»

Burada konuya açıklık getirebilmek için yerel gereksinimler kapsamına nelerin girdiğini de belirtmek gerekecektir. Yerel gereksinme deyince biz, göçebelikten belli bir coğrafya parçasına yerleşerek kent kurmuş insanların, bu olaydan doğan gereksinmelerini kast ediyoruz. Örneğin bu insanların su, yol, elektrik, itfaiye gibi fizik gereksinmelere, spor salonu, okuma yerleri, kitaplıklar gibi kültürel gereksinmelere, hastane dispanser, doğumevi gibi sağlık gereksinmelere, kısacası her türlü gereksinimlere yerel gereksinimler diyoruz.

Yukarıdaki tanımımıza göre, merkezi devletin koyduğu çerçevede ve merkezi devletin yargı denetiminde, yerel halkın seçtiği kişilerce değil, merkezi devletin atadığı kişilerce yerel gereksinmelerin giderilmesi yerel yönetim yöntemi değildir. Merkezi yönetimin yerel yönetimidir. (1)

Diğer taraftan merkezi devletin yasalarına bağlı olmaksızın, merkezi devletin yargı denetimi dışında, yerel halkın seçtiği heyetlerce yerel gereksinmelerini gidermesi de yerel yönetim yöntemi değildir. Yerel yönetim düzenidir. (2)

Bizim burada inceleyeceğimiz tarih, Türkiye'deki yerel yönetim yöntemi tarihidir. Yerel Yönetim düzeni tarihi değildir. (3) Söz sırası gelmişken Türkiye'de yaklaşık olarak 1300 ile 1315 yılları civarında Ankara çevresinde bir yerel yönetim düzeni olmuştur. Bunun dışında Türkiye'de hep Yerel Yönetim Yöntemi uygulanmıştır.

Yerel yönetim yöntemleri, merkezi devletin yerel yönetime verdiği yetkilere göre şekil alır. Bunların başlıcaları Merkeziyetçi Yöntem, Ademi Merkeziyetçi Yöntem, Tevs-i Mezuniyetçi Yöntem, Vesa-yetçi Yöntem, Özerk Yöntem ve benzerleri gibidir. Bu yöntemlerden bazılarını yukarıdaki tanıma göre yerel yönetim yöntemi saymamak gerekir.

Yerel Yönetim düzenleri de merkezi devletin fonksiyonlarını hangi tür kuruluş yapıyorsa ona göre belirlenirler. Bunların başlıcaları Mesleki temsilcilik, Belediyecilik, Kooperatifçilik, Sendikacılık, asosiyasyon sosyalcilik vb. düzenlerdir. Pek doğaldır ki, merkezi devletlerin olmadığı dönemlerde yerel yönetim yöntemi söz konusu değildir. O dönemlerde yerel yönetim düzenleri söz konusudur.

Hemen şunu söyleyelim ki merkezi devletin düzeni ya da niteliği yerel yönetim yönteminde önemli değildir. Merkezi devlet düzeni kapitalist ya da sosyalist olabilir ama her ikisinde de yerel yönetim yöntemi olarak vardır. Merkezi devlet Üniter (tek ulusu) ya da Federal olabilir. Fakat her ikisinde de yerel yönetim, yöntem olarak bulunur. Yani, Kapitalist Amerika'da da, Sosyalist Sovyetlerde de, Üniter Fransa'da, Üniter Bulgaristan'da

Türkiye'de Yerel Yönetim Tarihi Üzerine Notlar... (2)

Abidin NESİMİ

Federal İsviçre'de, Federal Yugoslavya'da da yerel yönetim yöntemi vardır. Türkiye'ye gelince: 1961 Anayasa'mıza göre ülkemizde üç tür yerel yönetim vardır.

1. Özel İdareler,
2. Köy İdareleri,
3. Belediyeler.

1961 Anayasa'mızdan önceki Anayasalarda da bu üç tür yerel yönetim söz konusu edilmiştir. (4) Özel İdare yönetimi, İkinci Meşrutiyette çıkan İdare-i Vilayet Kanun-ı Muvakkatı (İller İdareleri geçici yasası)na göre olmaktadır. (5) Mevcut vergi yasaları karşısında Özel İdarelerin gelirleri çok sınırlıdır. Bu gelirler ancak özel idare memurlarının aylıklarını karşılar. Oysa, yasaların özel idarelere yüklediği görevler pek çoktur. Özel İdareler bu görevleri yerine getirecek güçte değildir. İkinci Dünya Savaşı sonuna kadar Merkezi Devletin mali olanakları özel idarelere daha fazla olanak tanımayan uygun değildi. Bundan dolayı, merkezi devlet özel idareler çerçevesine giren hususları yavaş yavaş kendi çalışma alanı içine aldı. Köy okulları inşaat masraflarını, öğretmen aylıklarını özel idareden aldı, Milli Eğitim Bakanlığı'na verdi. Köy okulları, köy suları işlerini özel idareden aldı. Bayındırlık Bakanlığı'na verdi. Kısacası özel idare konuları, merkezi devletin bakanlıklarının konusu oldu. Şimdi köy işleri Bakanlığı kurulmuştur. Artık özel idarelere yapacak pek bir şey kalmamıştır. Özel İdarelerin bir yerel yönetim birimi olma niteliği kalmamıştır.

Köy İdareleri de T.B.M.M. Hükümeti döneminde çıkan bir yasa ile yönetilmektedir. Bu yasa köylüleri kalıcı saymakta ve çağdaş uygarlığın gereklerini onlara tattırma gayreti içindedir. Oysa kanımızca, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de tarıma makinenin girmesi oranında köy ortadan kalkmaktadır. Köylüler kentlerde toplanmakta ve köyler köy işletmeciliğine dönüşmektedir. Bütün dünyada olduğu gibi bizde de köy idaresi değil kent idaresi, metropolitenlerin hatta megametropolitenlerin idaresi, yakın geleceğin konusu olacaktır. Bu itibarla biz köy idarelerine bir yerel yönetim gözü ile bakmıyoruz.

Belediyelere gelince, esas yerel yönetimi bunlar oluşturmaktadır. Belediyeler 1930'da çıkan Belediyeler Yasası'na göre yönlendirilmektedir. Bu yasa dönemine göre oldukça ileri bir yasadır. Fakat artık günün gereksinmelerine karşılık verememektedir. Bu eksikliklerinin giderilmesi günün konusudur. Çünkü kanımızca tek kalıcı ve olumlu yerel yönetim birimi belediyelerdir. (6)

Buna göre Türkiye'de yerel yönetim yöntemleri tarihini inceleme, Türkiye'de Belediye Tarihini incelemeye indirgenmiş olur.

Biz Türkiye'de yerel yönetim tarihine girmeden önce, kısa bir şekilde dünyada ve bizde belediyelerden önce yerel gereksinmelerin ne tarzda çözümlendiğini inceleyeceğiz. Ondan sonra dünyada ve bizde belediyelerin yerel gereksinimleri nasıl çözdüğünü inceleyeceğiz. Gerekirse bu sürecin ileride ne şekil alabileceği konusuna da değineceğiz.

(1) Örneğin merkezi devletin yerel yönetim için görevlendirdiği kişiler, kendi görüşlerine göre değil de yerel halkın serbest iradesiyle seçtiği delegeler aracılığı ile yerel gereksinimleri saptamaya kalksalar, bu yöntem yerel yönetim yöntemi değil, Merkezi Devlet yöntemi'dir.

(2) Genellikle yerel yönetim düzenleri Merkezi Devletin gelişmediği ya da çözülmeye gittiği dönemlerde söz konusudurlar. Bu dönemlerde yerel yönetimi Vakıflar, Meslek Odaları, feodal beyler, eyalet meclisleri yönetirler.

Yerel Yönetim yöntemi Merkezi Devletin içinde söz konusu olabilir. Tarihin meşhur olan yerel yönetimin başlıcaları Kantoniuklar Yönetimi,

Komünler Yönetimi, Belediyeler Yönetimi, Paruvas Yönetimidir. Bu yöntemler, merkezi devletin yaşama, yargı ve yürütme kuralları içinde geçerlidir.

(3) Bu itibarla biz, Ahilik, Melamet, Lonca ve benzeri kuruluşların yöntemlerinden söz etmeyeceğiz.

(4) Bunlara ek bir de Vakıflar vardır. Vakıflar, uzun süre belediyelerle çelişki durumunda idiler. Cumhuriyet Türkiye'si bu çelişkiyi gidermiştir.

(5) Merkezi Devletle Yerel Yönetim arasında çatışma yerel gelirler alanında olmaktadır. Yerel gelirler, yerel yönetime bırakılmamaktadır Merkezi Devlete aittir. Merkezi Devlet, gerek gördüğü yerel yönetimlere yardım etmektedir.

(6) Belediyeler de mesleki kuruluşlarla, gerçek ve tüzel kişilerle ortak çabalara geçmekte üretici, girişimci belediye doğrultusunda yer almaktadırlar.

Yeni Yayınlar

ÇEVRE

Mimarlık ve Güzel Sanatlar Dergisi Sahibi ve sorumlu yönetmeni :

Selçuk BATUR

Yazışma adresi : Narlıbahçe sok. 17 Sirkeci - İSTANBUL

Telefon : 22 78 08

ÇEVRE dergisini yayınlayanlar ilk sayının sunuşunda :

«Çevre sözcüğünden insan yapısı ve bunun doğal çevreyle uyumunu anlıyoruz.» dedikten sonra, ÇEVRE'nin «Türkiye'de kent planlamasından mimarlığa, çeşitli mühendislik dallarına, endüstri tasarımına, giderek görsel sanatlara uzanan geniş platformdaki bilgi ve yetenek birikimini toplayıp inceliklerle çevrenin oluşumuna katkıda bulunan çeşitli meslek ve disiplinler arasında yurt içi ve yurt dışı iletişime katkıda bulunmak» için yayınlandığını belirtiyorlar.

ÇEVRE'nin ilk sayısı ülkemizden yapı örnekleri olarak kitaplıkları seçmiş ve beş kitaplık projesine yer vermiş.

Dergide ayrıca Uluslararası Mimamlar Birliği 1978 ödülleri tanılıyor.

Görsel sanatlara ayrılan bölümde Sait MADEN'in Grafik sanatımızı inceleyen bir yazısı ve Ayta ÖDEKAN'ın Hollandalı Gravürcü Escher'in yapıtlarını konu alan bir incelemesi yer alıyor. Derginin ikinci sayısı «Turizm ve Dinlenme» olayına ayrılmış.

Türkiye'de Yönetimin Merkezileştirilmesinin gelişme demek olduğu ve sorunlara çözümün bu yolla sağlanabileceği kanısı, Toplum'un dar bir kesiminin, Merkezi Hükümet Bürokratlarının ve Politik parti ileri gelenlerinin kendilerine aşırı bir şekilde güvenmelerinin sonucudur.

Ancak bu kendine aşırı güven, yönetimi bilgi temellerinden yoksun kılmiş ve sonunda ülkeyi bir harabeye dönüştürmüştür.

Yerel Yönetimlerin özellikle Belediyelerin halk ile ve halkın sorunları ile doğrudan doğruya karşı karşıya bulunması yoğun Merkezileştirmenin aksaklıklarının yerel düzeyde anlaşılmasına imkân vermiştir.

Halkın sorunlarına halk'ın seçtiği kadroların daha doğru çözümler getireceği genellikle demokratik yönetim'in de bir ilkesidir.

Merkezileştirmelik ve Yerellik, Halka beraber olmak veya Ülke sorunlarının bütünlüğünü gözetmek gibi ikilemlerin sorunun tümünü teşkil etmediği de unutulmamalıdır.

Bütün sorunların anlaşılması ve çözümü için halkla beraber olmanın yetmeyeceği ve sorunların bütün yönlerini-yüzlerini görmeye imkân verecek bilimsel yaklaşımlar ile sorunları çözmek için uzun vadeli geniş kapsamlı planlı yaklaşımlar zorunludur.

Yerel yönetimlerin Halk ile ve birlikleri ile bütünleşerek ortaya çıkardıkları kuvvet, Halk ihtiyaçlarının bir ifadesidir. Ancak hareketin başarısı ise yalnızca sorunların sistematik yollarla anlaşılması ve çözümü ile sağlanabilecektir.

Sorunların bütün boyutları ile anlaşılması ve çözümü için bilimsel araştırma ve planlama yöntemlerinin eksiksiz uygulanması ile göstermelik bilgi edinme ve göstermelik ilkel yüzeysel planlama yaklaşımlarının derin farkını görmek ve soruna tam bir ciddiyetle eğilmek gereklidir.

Söz konusu ciddiyetin, bilimsel planlamasının zamanı hesaba katmadan yapılması ve güncel sorunları bir kenara bırakması da demek olmadığı bilinmelidir. Güncel sorunları bütünlükten ayırarak ele alan bir yaklaşım farklı bakış açısı farklı yönde çözümler getireceği için, sorunlar ilişkiler çözümlemeyecek sayı mahiyet itibarıyla sorunların bütünlüğü gözönünde tutularak ele alınmalıdır; yerel ve güncel sorunların çözümünün ertelenmesi demek olmadığını bir kere daha vurgulamak gereklidir.

Yukarıdaki gerçekler ışığında Belediye Birliklerinin gelişmesi ve Belediyelerin işleyişleri ile ilgili birkaç noktaya işaret etmeyi görev sayıyorum. Merkezileştirmeli yaklaşımın diğer önemli hastalığı keyfîlik ve plansızlık idi. Plansızlık bugün bütün boyutları ile yerel yönetimlerin de temel sorunudur.

Şehir ve kasabaların gelişmesine ve faaliyetlere yön vermesi gereken Belediyelerin ellerindeki imar planları ve bütçeler genellikle sosyal ekonomik ve fiziki olguları hesaba katmadan hazırlanmış göstermelik dokümanlardır. Yapılagelmekte olan imar şekillerinin görünümünü düzenlemek için bile tamami yetersiz kalmış, bütçeler ise gerçek dışı sözde yasal anlamsız bürokratik şartlara göre yine göstermelik kutlayıcı metinler olarak kalmışlardır.

MERKEZİLEŞTİRİLMİŞ YÖNETİM VE YEREL YÖNETİMLERİN PLANLAMA VE KAYNAK SORUNLARI

Turgut CANSEVER

İmar planlarının bir diğer sorunu yalnızca şekilleri tek tek içinde bulundukları metropol veya bölgeden soyutlanmış olarak ele almış olmalarıdır.

Belediye Birliklerini gerekli kılan ve yaratan sebebin başında şehirlerin çevreleri ile beraber yaşamaları olmuştur. Nitekim Marmara Deniz Kırsamaları olmuştur. Nitekim Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği kurulmuştur. Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin ve İstanbul Metropolünün sorunları da İstanbul Belediyeler Birliğinin oluşmasını zorunlu kılmuştur.

Her türlü sorunun çözümü mali ve iktisadi imkânlarla sınırlı ve bağımlıdır. Mali kaynak yetersizliklerini en ağır şekilde hissettiklerinden kaynak geliştirmek sorununun önceliği Belediyeleri daha etkin ve büyük baskı grupları oluşturmaya yöneltmiş bulunmaktadır.

Bu gelişme Belediye Gelirlerinin arttırılmasını sağlasa bile yaratılan kaynakların doğru kullanılması sorunu bugünkü gibi çözümsüz kalacak ve arttırılan kaynakların tahsis yanlışları daha büyük bir savurganlığa ve tahribata sebep olabilecektir.

Demokratik bir yönetimin zorunlu ve tek gelişme yolunun böyle bir yöneliş sonunda tıkanması ve başarısızlık ülke için çok ciddi, telafisi imkânsız bir kayıp olacaktır.

Bu durumda :

- a) Eylem'e dönük ve uzun vadeli
- b) Şehirleri, bölgeleri içinde ele alan
- c) Fiziki, Sosyal, Ekonomik sorunları ve müesseseleşme sorunlarını içeren

Planlama yoluyla gelişmeyi hızlandıracak bir yaklaşım gerçekleştirilmelidir.

Kurulmuş ve kurulacak bütün Birliklerin işlerini yapacak faaliyetine yön verecek ve belediyelerin planlama, yürütme program ve projelerini hazırlayacak, Metropol veya Bölge ölçeğinde hizmet götürececek organların yaratılması zorunludur.

Bu organlar Metropol ve Bölge Planlarının hazırlanmasından da sorumlu olmalıdırlar.

Boyle bir teşkilatlanmaya geçilmedikçe Belediyelerin ve Birliklerin artacak politik ve mali güçleri teknik boşluk sebebiyle olumsuz gelişmelere çekilecektir.

Belediye Birliklerinin sayısız sorunu arasında bugün üzerinde durulan en önemli bir tanesi Belediye gelirlerinin arttırılmasıdır. Belediye Gelirler Yasasının sağlam esaslara oturtulması ve yeni yasanın hayatı boyunca olumlu sonuçlar vermesi beklenmektedir.

Bu amaca hizmet edecek yasanın yalnız gelirlerin arttırılmasının sağlanması ile ulaşılamaz. Gelirlerin olumsuz etkiler yaratmadan olumlu gelişmelere yol açarak arttırılması önemlidir. Belediye Gelirleri Yasası ile ilgili iki önemli alar vardır.

Bunlar :

- 1) Gayrimenkul değer artışlarının kamuya intikal ettirilmesi,
- 2) Hizmetlerin karşılıklarının tahsil edilmesi.

1) — Gayri Menkul değer artışlarının Kamuya intikalinde vergilendirme, şerhiye veya kıymet artışlarını bölüşme gibi dolaylı yollar ile şehir arazisinin Kamuya maledilmesi ve kıymet artışını kamunun (Belediye'nin) doğrudan doğruya tahsil etmesi birbirinden farklı iki yaklaşımdır. Birinci yaklaşımda değer artışının bölüşülmesi ilgili arazi sahiplerinin mali kazançları ile Belediye'nin Mali Kazançlarını birleştirmekte böylece Şehrin geleceğine ait isteklerin karşısında çok güçlü bir kâr amacı oluşturmaktadır. Bu yolun açılması halinde uzun vadeli ve Toplumsal çıkarlara dönük bir planlama ve gelişme sağlanamayacak kısa dönemde kâr'a dayalı kaynakları kullanacak bir yöneticiler ile arazi sahipleri ittifakı oluşturulacaktır.

Yasanın Belediye'nin Şehir arazisine sahip olması ve sahip olduğu araziye şehirleşmeye açarken kıymet artışlarını kendine kaynak haline dönüştürmesini kolaylaştırıcı hükümler getirmesi halinde ise Belediye'nin Şehirsel gelişme amaç, ilke ve stratejilerini gerek saparken ve gerekse uygularken olumsuz etkiler altında kalması sakıncası bertaraf edilecektir.

Yalnızca bu yaklaşım şehirleşmeden doğan her türlü gayrimenkul değer artışını Belediyelerin kendilerine ve bütünlüğü ile aktarmalarını kaçınılmaz hale getirerek gerçek kamu yararını sağlayacaktır.

İki sistemin aynı anda işlerliğe konulmasının ise çok önemli mahzurları vardır. Her iki sistem aynı anda yürürlüğe geçirilirse oluşacak ortam yalnızca şahıslara, dar politik gruplara ve kısa vadede kâr sağlayacak çözümlerin uygulanmasına sebep olacak gerçek toplum yararlarının terkedilmesi sonucunu yaratacaktır.

2) — Şehir ve köy dengesinin nüfus sosyal ekonomik gelişme açılarından korunabilmesi için şehrinin kamunun mali yardımları ile özellikle desteklenmesi demek olan karşılıksız veya karşılığında ucuz hizmet götürme ve bu hizmeti dengesiz şekilde şehirsel alana verme yaklaşımına son vermek zorunludur.

Şehirsel altyapı ve şehir hizmetlerinin karşılıklarını eksiksiz olarak tahsil etmeyi ve bunu gelişen şartlara göre fiat, ücret esasları açısından ayarlamayı mümkün kılacak bir düzenin getirilmesi şarttır.

Yukarıda sözü geçen iki temel tedbiri alabilmek yalnızca Belediye gelirler yasasını değil Belediyeler yasasını ve bir kısım diğer yasaların da değiştirilmesi gerekecektir.

üye belediyelerden haberler

ENEZ BELEDİYESİ

KİRALIK SOSYAL KONUTLAR İNŞA EDİYOR...

Konutların konutsuz dar gelirli kiralanancağına açıklayan Belediye Başkanı Şevket KURT, turistik ağırlığı ile tanınan Enez'in kent içi yollarının yapımının sürdürüldüğünü ve turistik hamam projesinin tamamlanarak ihalesinin yapıldığını açıkladı.

AVCILAR BELEDİYESİ

BALIKÇI BARINAĞI YAPTIRIYOR...

20 balıkçının yararlanabileceği barınağın 10 milyon TL'ye malolacağını açıklayan Başkan Yüksel ÇENGEL, ayrıca büyük bir buzhane yapılacağını açıkladı.

Avcılar Belediyesinin Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle hazırlayıp hizmete açtığı parklar çevrenin büyük gereksinimine karşılık vermiş ve halkın ilgisine karşılacaktır.

● Kanalizasyon ve Elektrik projesi için 390 Milyon TL harcanacak...

Başkan Yüksel ÇENGEL ayrıca, Yurtdışında çalışan işçilerin katkısı ile satın alınan paletli hafriyat makinesi, sıkıştırıcı çöp kamyonu ve kanama makinelerinin belediye hizmetlerine büyük katkıları olacağını açıkladı.

Avcılar'a balıkçı barınağı yapılıyor

Avcılar Belediyesi Avcılar sahil kesiminde 20 kadar balıkçıya hizmet verecek barınağı yapılıyor. Balıkçıların rahatlıkla çalışabilmesi için barınaklar yapıldı. Avcılar Belediyesi'nin 10 milyon TL'ye mal olacak barınak, Avcılar Balıkçıları'nın büyük katkılarıyla yapılıyor. Balıkçıların rahatlıkla çalışabilmesi için barınaklar yapıldı. Avcılar Belediyesi'nin 10 milyon TL'ye mal olacak barınak, Avcılar Balıkçıları'nın büyük katkılarıyla yapılıyor.

Avcılar Belediye Başkanı Çengel

**AVCILAR BELEDİYESİ'NİN
KANALİZASYON VE ELEKTRİK
PROJESİ İÇİN 390 MİLYON
LİRA HARCANACAK**

Avcılar Belediye Başkanı Yüksel Çengel, Almanya'da çalışan Türk işçilerin katkısı ile satın alınan, sıkıştırıcı çöp kamyonu paletli hafriyat makinesi ve kanama makinelerinin yakında hizmete gireceğini açıkladı. Çengel, ayrıca bölgenin kanalizasyon ve elektrik projelerinin gerçekleştirilmesi için 1979 yılı programına 390 milyon lira ayırdığını bildirdi.

400 bin kişinin yaşadığı, İstanbul'a bağlı Avcılar Belediye Başkanı Yüksel Çengel, 1 yıllık çalışma döneminde 10 kilometre yolun 12 metre genişliğinde asfaltlandığını ve yeni yolların açıldığını söyledi.

GÜNGÖREN BELEDİYESİ

HALKIN SAĞLIĞINI TEHDİT EDEN AHIRLARI MÜHÜRLÜDÜ...

Halkın sağlığını tehdit eden ve çevre kirliliğine neden olan ahırlar, Belediye Meclisinin kararı üzerine kapatıldı. Ahır sahiplerine gerekli önlemleri almaları ve yeni yer bulmaları için Belediyece süre tanındı...

GÜNGÖREN BELEDİYESİ

Güngören Belediyesi Fakir hastaların ilaçlarını karşılıksız olarak temin ediyor.

Dikiş kursları yoğun bir şekilde sürdürülüyor. Çocuk Yılı nedeniyle Çocuk Parkı ve Oyun alanları yapılıyor.

Tanzim Satış Mağazası yakında hizmete giriyor. Halen yağ ve sigara tanzim satışları yapılıyor. Kent içi yol, kanalizasyon ve elektrik şebekleri yenileniyor.

KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ

YENİ SU KUYUSUNU HİZMETE AÇTI...

Beldenin su sıkıntısını azaltacak kuyunun yanı sıra, ikinci bir kuyunun açılması için de çalışmalar sürdürülüyor...

BİGADİÇ BELEDİYESİ

EKMEK FABRİKASI TÖRENLE HİZMETE AÇILDI...

Başkan Hasan Pekdemir, günde 15 bin ekmek üretecek olan fabrikanın Bigadiç ve çevre köylerin ihtiyacını karşılayacağını açıkladı.

GEBZE BELEDİYESİ

YURT DIŞINDAN İKİ YENİ ARAÇ GELDİ...

Gebze Belediyesi yurt dışındaki işçilerimizin katkılarıyla 9 yeni araç sahibi oldu. Bunlardan sokak süpürme aracı ve bir trayer Gebze'ye getirilerek hizmete girdi. 5 yeni otobüsün de yakında geleceği ve kent içi ulaşım hizmetinde kullanılacağı açıklandı.

GEBZE BELEDİYESİ

ÇOCUK VE HALK KÜTÜPHANESİ AÇIYOR...

23 Nisanda açılması planlanan kütüphaneler için gerekli çalışmalar süratle yürütülüyor.

İZMİT BELEDİYESİ

60 TONLUK KANTAR HİZMETE GİRDİ...

İktisat Müdürlüğü döner sermaye işletmesince yapımı gerçekleştirilen kantar kömür, demir, çimento tanzim satışlarında büyük yarar sağlayacak.

DARICA BELEDİYESİ

ÜÇ TANZİM SATIŞ MAGAZASI AÇILDI

2 ÇÖP KAMYONU GELDİ...

Çiftlikaltı, Merkez ve Emek mahallerinde açılan üç tanzim satış mağazası hizmete girerken, yurt dışındaki işçilerin katkılarıyla sağlanan 5'er ton kapasiteli 2 modern çöp kamyonu hizmet akışını hızlandırdı.

KARTAL BELEDİYESİ

2. TANZİM SATIŞ MAGAZASINI AÇTI...

Tanzim Satış Mağazasında çeşitli gıda maddelerinin yanı sıra et satışları da yapılıyor.

DARICA BELEDİYESİ

OTOBÜSLERDE ÇOCUKLARDAN PARA ALINMAYACAK...

1979 Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle çocuk parkları ve oyun alanları hazırlandığını açıklayan Başkan CİDDİ, 23 Nisan'dan itibaren belediye otobüslerinde çocuklardan ücret alınmayacağını sözlerine ekledi.

MUDANYA BELEDİYESİ

HİZMET BİNASI YAKINDA AÇILIYOR...

Başkan Ali DEMİRTAŞ, şimdiki binanın Akşam Kız Sanat Okulu haline getirileceğini ve aynı okulda bir çocuk kreşi açılacağını belirtti. On milyon liraya malolacak Belediyenin yeni hizmet sahasında ayrıca 15 dükkân, bir pasaj ve bir de düğün salonu bulunuyor.

TANZİM SATIŞ MAGAZASININ DÖRT AYLIK CİROSU BİR MİLYON...

Piyasadan % 25 daha ucuza satış yapan Tanzim Satış Mağazası halkın büyük ilgisini görüyor. Başkan DEMİRTAŞ Güzelyalı'da açılan ikinci tanzim satış mağazasının da ilgi görmesi üzerine yeni mağazalar açmak üzere görüşmelerde bulunduklarını açıkladı.

Mudanya Belediye Başkanı Ali Narin Demirtaş

KÜÇÜKKÖY BELEDİYESİ

**YURT DIŞINDAKİ İŞÇİLERİN
KATILIMLARIYLA
5 YENİ OTOBÜSE
SAHİP OLDU...**

Başkan Kemal AĞIRALIOĞLU, her biri 3 milyon değerindeki araçların 120 kişi taşıyabilecek kapasitede olduğunu ve Küçükköy-Beyazıt arasında çalışacaklarını açıkladı...

KÜÇÜKKÖY BELEDİYESİ

**DORT AYRI YERDE ÇEŞME
AÇTI...**

Başkan AĞIRALIOĞLU, Gazi mahallesinde açılan çeşmelerin halkın bugünkü ihtiyacını bir ölçüde karşılamayı amaçladığını, bu mahallede modern bir su şebekesinin yapılmakta olduğunu açıkladı...

TEKİRDAĞ BELEDİYESİ

**HALKA UCUZ
NARENCİYE SATIYOR...**

Kıbristan getirtilen portakal, greyfurt ve limonlar, çok ucuz fiyatlarla halka dağıtıldı.

ADAPAZARI BELEDİYESİ

**ATATÜRK BULVARINI
ÇAM AĞAÇLARI İLE
DONATIYOR...**

Başkan Ünal OZAN, 2 metrelik 10 bin kök ağacın derhal dikilmeye başlandığını, amacının Adapazarı'nı yemyeşil bir kent haline getirmek olduğunu açıkladı.

ADAPAZARI BELEDİYESİ

**13 YENİ OTOBÜS
DAHA ALDI**

**ALTİ KÖYÜN
YARARLANACAĞI
YENİ HATLAR AÇILDI**

Almanya'dan getirtilen yeni otobüsler kent içi yolcu taşımacılığına rahatlık getirdi. Çaybaşı, Alan-cuma, Çaybaşifuadiye, Emirler ve Hacıköy otobüs se kavuşuyor.

KARAMÜRSEL BELEDİYESİ

**EKMEK FABRİKASI
KURULUŞ ÇALIŞMALARI
SÜRDÜRÜLÜYOR**

**YENİ BİR ÇOCUK PARKI
YAPILIYOR...**

Belediyenin öncülüğünde kurulacak ekmek fabrikası için %51 hissesi belediyeye %49 hissesi de halka ait bir şirket kuruluyor. Doldurulan kıyı şeridinde çocuk parkının yanısıra lokanta, gazino ve sandal barınağı da yapılacak.

BİLECİK BELEDİYESİ

**EKMEK FABRİKASI
HALK TİPİ EKMEK ÜRETİYOR...**

Başkan İsmail ATAĞ, 850 gramlık ekmeğin 5 TL'dan satıldığını açıkladı.

GÖLCÜK BELEDİYESİ

**YAĞ TANZİM SATIŞLARI
YAPIYOR...**

Belediye, çevre fabrikalardan sağladığı 17 kiloluk çiçek yağını 330 TL'dan satıyor.

YAKACIK BELEDİYESİ

**12 DÜKKÂN YAPTIRIP
KIRAYA VERECEK...**

Yaz aylarında hizmete girecek dükkânların ayda yaklaşık 50 bin TL gelir getireceği belirtildi.

KOCASİNAN BELEDİYESİ

ULAŞIM SORUNUNU ÇÖZÜYOR...

Belediye Başkanı İsmet TÜYLÜOĞLU, yeni gelen iki otobüsün hizmete girdiğini, 4 otobüsün Bursa'da karasörlerinin yapıldığını ve Temmuzda gelecek 4 yeni otobüsle toplam 10 toplu ulaşım aracına sahip olunacağını açıkladı.

BAYRAMPAŞ BELEDİYESİ

**KİŞ BOYUNCA
GAZ SIKINTISI ÇEKTİRMEDİ...**

Belediye Başkanı Sabri AKPINAR, günde yaklaşık 10 ton gazın 475 kuruştan halka dağıtıldığını açıkladı...

HERGÜN 2 TANKER YAKIT GELİYOR

ŞİMDİLİK SIKINTI ORAYA SİÇRAMADI
İstanbul'da yakıt sıkıntısı yaşanırken, Bayrampaşa'ya sığınmamıştır. Belediye Başkanı Sabri Akpinar, ilçedeki yakıt sıkıntısı nedeniyle hergün 2 tankerin yakıt getirdiği yorultu vermektedir. Bu yakıt kadar da yakıtla, böylece yakıt sıkıntısı da önlenmiştir.

**Bidonunu kapan soluğu
Bayrampaşa'da alıyor**

GÜNGÖR DALAY
Akaryakıt derbazarının artık "Bütçelik" haline dönüştüğünü, İstanbul'da şimdi 3000 Bayrampaşa çevresinde, yakıt alanları yakıt sıkıntısı çekmemektedir. Bayrampaşa Belediyesi Başkanı Sabri Akpinar'ın kişisel çalışmalarını sonunda hergün 2 tankerin yakıt getirdiği yorultu vermektedir. Bu yakıt kadar da yakıtla, böylece yakıt sıkıntısı da önlenmiştir. Belediye Başkanı Dalay, yakıt sıkıntısı nedeniyle, İstanbul'da yakıt sıkıntısı yaşanırken, Bayrampaşa'ya sığınmamıştır. Belediye Başkanı Sabri Akpinar, ilçedeki yakıt sıkıntısı nedeniyle hergün 2 tankerin yakıt getirdiği yorultu vermektedir. Bu yakıt kadar da yakıtla, böylece yakıt sıkıntısı da önlenmiştir.

Kandıra ekmek fabrikasının yapımına başlandı

**Belediye Başkanı
Turan SARI, 7 ay**

KANDIRA BELEDİYESİ :

● Kandıra Ekmek Fabrikasının yapımına başlandı... Başkan Turan SARI, 7.ay sonra hizmete girecek fabrikanın 10 bin ekmek kapasiteli olduğunu açıkladı.

● Kandıra Pazaryeri inşaatı ilkbaharda bitiyor... Pazaryerinde 76 dükkân ve 100 açık satış yeri bulunuyor. İnşaat sonunda dükkânların esnafa kiraya verileceği ve Çarşamba günleri kurulmakta olan pazarın buraya alınacağı açıklandı.

● Kandıra'da kurulacak Bölge Yatılı Okulu için Kandıra Belediyesi 20 dönümlük yer verdi. Kurulacak okul, ilkokul ve ortaokulu bünyesinde topluyor.

İHSANİYE BELEDİYESİ :

● Belediyenin Avrupa'dan aldığı 2 otobüs halkın hizmetine girdi. Başkan SİRMEN, iki otobüs daha alınacağını açıkladı.

● İhsaniye'nin elektrik şebekesi yenileniyor... Yeni şebekede kullanılacak malzemeler geldi ve çalışmalara başlandı. Mevcut direklerin değiştirilmesinin yanısıra trafo sayısı da artırılıyor.

ÜMRANİYE BELEDİYESİ :

● Ümraniye Belediyesi yeni aldığı otobüsleri törenle hizmete soktu... Hizmet giren 10 otobüs Kadıköy ve Üsküdar hatlarında çalışacaklar.

İSTANBUL BELEDİYESİ

**KAPICILAR İÇİN
TEMİZLİK KURSU AÇIYOR...**

Kentin temizliğinin yanısıra, çöplerin değerlendirilerek gelir sağlanması da amaçlanıyor.

BURSA BELEDİYESİ

**İŞÇİLERE UCUZ
ARSA VERİYOR...**

Gecekondü önleme bölgelerinde belediyeye ait sosyal konut alanları planlarının İmar İskân Bakanlığınca onaylanmasından sonra işçilerin kuracakları kooperatiflere ucuz fiyatla verileceği açıklandı.

BURSA BELEDİYESİ

**23 NISAN'DA 3 YENİ
ÇOCUK PARKI AÇTI...**

Hürriyet, Ertuğrulgazi ve Bahçelievler semtlerinde hizmet giren çocuk parklarının yanısıra Teleferik ve Hürriyet semtlerinde 2 dinlenme parkı açıldı.

TÜKETİCİNİN KORUNMASINDA YARGININ GÜCÜ

Hazırlayanlar:

CEYHAN MUMCU Av. HALİL ÜNLÜ
Ankara Belediyesi Birlik
Başkan Yardımcısı Hukuk Danışmanı

Son yıllarda ekonomide yaşanan hızlı enflasyon, birçok temel malda, özellikle halkın temel ihtiyaç maddelerinde stokçuluğu ve karaborsayı hızlandırmıştır. Bu durumdan yararlanan stokçular, karaborsacılar aşırı kâr hırsı ile, halkın temel ihtiyaç maddelerinde yokluk ve karaborsa yaratarak bu malları istedikleri fiyattan satmakta ve vurgunculuk yapmaktadırlar.

Bilindiği gibi belediyelerimizin en önemli görevlerinden birisi de, belde halkının temel ihtiyaç maddelerini sağlamak, bu malların fiyatlarını ve kâr hadlerini belirlemek ve denetlemek, stokçuluğu ve karaborsayı önlemektir. Nitekim Belediye Kanununun 15/16 maddesi, «Tesbit edilen toptan ve perakende azami satış fiyatlarına veya kâr hadlerine ve ücret tarifelerine ve alınan kararlar veya yapılan ilânlar hükümlerine riayeti temin ve kontrol etmek,

Azami satış fiyatları ve kâr hadleri tesbit edilen maddelerin, satışa arz edilmemesini veya satışından imtina edilmesini, kaçırılmasını, saklanmalarını veya satılmadığı halde satılmış gibi gösterilmesini menetmek»,

görevini belediyelerimize vermiştir.

Bugüne kadar belediyelerimiz yasal yetkilerine dayanarak stokçuluğu ve karaborsayı önlemek için gerekli çabayı gösterdikleri halde, bu konudaki cezai uygulamalar, genel olarak yetersiz kalmakta etkin sonuçlar alınamamaktaydı. Şöyle ki, belediye zabıtası bütün tehlikelere göğüs gererek karaborsa yaratmak üzere stoklanan malları tesbit ettiğinde, sorumlularını savcılığa veriyor, stoklanmış bu gibi malların gerçek fiyatları üzerinden halka satılmasını sağlıyordu. Ancak bütün bu işlemler şöyle sonuçlanıyordu:

Stok yapan ve karaborsa yaratanlar 250,— TL. para cezası ödüyor, el konulan mallarda satılarak bedeli stok yapana ödeniyordu. Böylece, halkın temel ihtiyaç maddeleriyle, dolayısıyla sağlığıyla oynayanlar, yasaların boşluklarından, çağın gerisinde kalan ceza uygulamalarından yararlanı-

... Bu itibarla sanığın eyleminde; kamuya elzem maddelerden sayılan kahveyi yukarıda izah edildiği biçimde stok yaparak nedretine sebebiyet vermek suretiyle Türk Ceza Yasası'nın 401. ci maddesinde yazılı suçun oluştuğuna ve aynı yasanın 36. maddesine göre de suç konusu kahvenin zoraltımının gerektigine ilişkin bozma nedenleri yerinde olup, uyulması lazım gelirken bazı gerekçelerle ilk hükümde direnilmesi yasaya aykırı bulunduğundan katılan idare vekilinin temyiz itirazının kabulü ile direnme hükmünün bozulmasına karar verilmelidir. (Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 16.4.1979 tarih ve E. 979/4-31 ve 979/167 sayılı kararından).

rak, ya cezalandırılmıyorlar, ya da suça göre çok az ceza alıyorlardı.

Bütün bu gelişmelerde, belediyelerimiz ve belediye kolluk güçlerimiz görevlerini yerine getirdikleri halde halkla karşı karşıya kalıyorlardı. Son zamanlarda Ankara Belediyesi, ısrarlı uygulamaları ile bu konuda, suçla ceza arasındaki oransızlığı ortaya koymuş ve stoklanan kahvelerle ilgili bir olayda ilk mahkemenin verdiği cezayı yetersiz gören Yargıtay Ceza Genel Kurulu, 16.4.1979 tarihinde, aşağıda tam metni verilen bağlayıcı bir karar vermiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu bu kararıyla, et, ekmek, odun, kömür, gibi kamuya gerekli olan erzak ve eşyanın azalmasına ve fiyatının artmasına neden olanlara, 1 yıldan 5 yıla kadar hapis ve suç konusu malların müsadereğini öngören Türk Ceza Kanunu'nun 401 ve 36. maddelerini uygulamıştır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun bağlayıcı bu kararından sonra, tüm yargı organları, halkın te-

mel ihtiyaç maddelerinin, özellikle halkın sağlığını yakından ilgilendiren gıda maddelerinin azaltılmasına ve fiyatlarının artmasına sebebiyet verenler hakkında 1 seneden 5 seneye kadar hapis, ayrıca ağır para cezası ve bu şekilde stoklanan malların müsadere (zoraltım) edilerek kamuya maledilmesine karar verebilecekler ve Cumhuriyet Savcıları bu tür suçları öğrendiklerinde ilgilili ceza mahkemesine ileteceklerdir.

Ülkemizin ekonomik dar boğazda olduğu zamanlarda, daha da ağır sonuçlar doğuran ve topluma karşı işlenen bu gibi suçlarda, işlenen suça uygun cezanın verilmesini sağlayan ve milyonlarca tüketiciyi yakından ilgilendiren, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun aşağıdaki kararını, dar gelirli tüketici halkımızın yanında yer alan belediyeçilerimizin bilgilerine sunarız.

T.C.
YARGITAY
Ceza Genel Kurulu
SAYI

Esas	Karar	Tebliğname
79/4-31	979/167	4/7840

YARGITAY KARARI

Bozma Kararını veren	
Yargıtay Dairesi	: 4. Ceza Dairesi
Mahkemesi	: Ankara 6. Asliye Ceza Mah.
Günü	: 23.11.1978
Sayısı	: 451/494
Davacı	: K.H.
Sanık	: Ö.A.
Davaya Katılan	:

Kamuya elzem erzakın nedretine sebebiyet vermektan sanık Ö. A.'nın TCK.nun 526/1 maddesiyle mahkumiyetine ve kahvenin iadesine dair Ankara 6. Asliye Ceza Mahkemesi'nden verilen 28/9/1977 gün ve 197/359 sayılı hüküm, müdahil vekilinin temyizi üzerine Yargıtay 4. Ceza Dairesince incelenerek bozulup yerine geri çevrilmiştir.

İlk hükümde direnmeye ilişkin aynı mahkemenin verilen 23/11/78 gün 451/494 sayılı son hükmün, Yargıtayca incelenmesi müdahil vekili tarafından süresinde verilen dilekçe ile istenilmiş ve koşulu da yerine getirilmiş olduğundan dosya C. Başsavcılığı'nın hükmün bozulması istemini bildiren 17/1/1979 gün ve 4/7840 sayılı tebliğnamesiyle Birinci Başkanlığa gönderilmekle Ceza Genel Kurulu'na okundu, gereği konuşulup düşünüldü.

— CEZA GENEL KURULU KARARI —

Kamuya elzem erzakın nedretine sebebiyet vermektan sank Ö. A. hakkında TCK.nun 401. maddesiyle dava açılmış iken vasıf değişikliği yapılarak aynı yasanın 526/1 maddesi uyarınca 250 lira hafif para cezası ile mahkumiyetine 647 sayılı Yasanın 6. maddesine göre hükmolunan

cezanın ertelenmesine ve suça konu olan kahvelerin iadesine ilişkin hükmü özel daire:

1 — Sanığın kahve stoku yapmak suretiyle kahvenin nedretine sebep olduğu ve eylemi Türk Ceza Kanunu'nun 401. 402. maddelerine uyduğu düşünülmeyen yazılı şekilde hüküm kurulması,

2 — Kabul bakımından suç konusu kahvelerin TCK.nun 36. maddesi uyarınca zoraltımı yerine, iadesine karar verilmesi, isabetsizliğinden bozmuş; mahkeme ise sanığın eyleminin tespit edilen süre içerisinde depodaki kahvelerin beyannamesini vermemek suretiyle hükümet emirlerine itaatsizlik olarak oluştuğunu ileri sürerek ilk hükümde direnmiştir.

Dosya içeriğine, suç tespit tutanağına, çelişik ikrar ve tanıkların anlatımlarına göre; tekel bayii olan sanık, halka dağıtılmak üzere Tekel idaresinden ayrı ayrı tarihlerde aldığı kahveleri satışa arz etmiyerek dükkanından ayrı bir depoda saklamıştır. Kahve fiyatının yeniden belirlenmesi amacı ile alınan ve mevcut kahvelerin belli bir süre içinde beyanname ile bildirilmesini öngören hükümet kararnamesinin yayınlanması üzerine, sanık ilgili mercilere verdiği 2/2/1977 tarihli be-

Hazırlayan : Av. Halil ÜNLÜ
Birlik Hukuk Danışmanı

950 lerden bu yana yaşanan hızlı kentleşme ve kentli nüfusun hızla artması yerel yönetimlere özellikle kent yönetimleri olan belediyelere önemli işlevler yüklemiştir. Son yıllarda toplumun her alanında görülen değişme, gelişme ve bunun doğurduğu sorunlar kendisini daha çok kentlerde göstermiştir. Ancak kentlerin temel düzenleyici yönetim birimleri olan belediyeler, hem siyasal hem ekonomik hem de yönetsel açıdan çağdışı ve antidemokratik bir yapı içine hapsedilmiş olmaları nedeniyle çağdaş gelişmelerin kendilerinden beklediği işlevleri yeterince yüklenememişlerdir.

G enel olarak toplumdaki gelişmelerin gerisinde kalan hukuki düzenlemeler, yerel yönetimlerin alanında da çağdaş gelişmelerin çok gerisinde kalmıştır. Bugüne kadar yerel yönetimlere büyük ölçüde pasif, kontrolcü işlevler yüklenmiş ve bu anlayışın gereği getirilen birbirinden kopuk parçacı düzenlemeler, yerel yönetimlerin çağdaş gelişmelere ayak uydurmalarını engelleyici, merkezi yönetimlerin idari ve mali vesayetini artırıcı yönde olmuştur. Sorunlara zabıta önlemleri ile çözüm getirme anlayışı sonucu, yerel yönetimlerle ilgili, birbirinden kopuk, sayısını yerel yönetimler ile bile bilemeyeceği kadar çok, yasal ve idari düzenleme getirilmiştir. Yerel yönetimlere ilişkin yasal ve yönetsel düzenlemeler sayısız olarak çokluğu yanında, çoğu yarım asır öncesinin tarihini ve toplumun sanayileşme öncesi, kırsal izlerini taşımaktadır.

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı konunun önemine değinmiş, Dördüncü Bölüm, «Hukuk Düzeni ve Planlı Kalkınma» başlığı altında şu tespitleri yapmıştır :

«Mevzuat konusunda gerek kurumsal gerekse bütün kurumları ilgilendiren sorunların en önemlisi mevzuatın çokluğu ve karışıklığıdır.» (1226)

«Planlı kalkınmayla birlikte Türk toplumunun yapısında meydana gelen gelişmeler ve bunun doğurduğu ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar hukuk alanında yeni düzenlemeleri zorunlu kılmaktadır. Hukuk toplum hareketlerini yakından izlemek, toplumdaki yenileşmelere cevap vermek zorundadır...» (1222)

«Anayasanın öngördüğü ilkeler doğrultusunda, ekonomik kalkınmanın sağlanması ve planlama ile saptanan toplumsal hedeflere ulaşılabilmesi için, ekonomik uygulamaların vazgeçilmez araçları olan hukuk kurallarında bir ayıklama yapılması, gerekiyorsa değiştirilmesi, yenilerinin konulması ve sistematize edilmesi günümüzde ivedi ve zorunlu hale gelmiştir...» (1224)

Yerel Yönetim ve belediyelere ilişkin olarak ise, şu tedbirleri getirmiştir :

«Yerel yönetimlerin görev, kaynak, personel gibi geleneksel sorunlarının çözülerek Anayasanın 112. maddesi uyarınca «Yönetim Bütünlüğü» ilkesi içinde çalışmaları ve kendilerine ve-

rilmiş görevlerin yerine getirilmesi amacına yönelik olarak demokratik, halkçı, birlikçi, bütüncü bir yaklaşımla üretici ve kaynağa yaratıcı bir niteliğe kavuşturulmaları sağlanacaktır...» (S. 206, Yerel Yönetimler, 1133)

«Belediyelerin kendine yeterli, üretken, kaynak yaratıcı, Birlikçi, üretici ve tüketiciyi koruyan halk denetiminin etkinlik kazandırdığı bir yönetiminin etkinlik kazandığı bir yönetim biçimi ve birimi şeklinde geliştirilmesi için;

(1) İşlevleri yeniden ve geniş bir çerçevede tanımlanacaktır.

-979 programında ve İcra planında da, Kalkınma planı doğrultusunda önlemler ve belediyelere ilişkin diğer düzenleme tedbirleri yanında, Belediye Kanunun ile ilgili şu tedbir yer almıştır :

«1930 tarihli Belediye Kanunu yeniden gözden geçirilerek, Belediyelerin işlev, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi yönünde yasal düzenlemeler yapılacaktır.» (1979 İcra Planı Kentleşme ve Belediyeler S. 129)

1961 Anayasası, yerel yönetimleri, halkın ortak yerel ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen, kamu tüzel kişiliğine sahip, demokratik yönetim birimleri olarak tanımlamıştır. (md. 116)

Anayasanın yürürlüğe girmesinden bu yana, anayasanın getirdiği temel ilkeler doğrultusunda yerel yönetimlere ilişkin yeni düzenlemeler getirilmemiştir.

Bugün, yerel yönetimlerin, özellikle belediyelerin toplumsal gelişmeler içindeki önemlerinin artması ve yeni işlevler yüklenmeleri, çağdaş gelişmelere cevap veren yeni bir yerel yönetim anlayışına uygun, yeni düzenlemeleri zorunlu kılmıştır.

Birliğimiz, Türkiye Belediye Birlikleri Ortak Kurulu Sekreteryası olarak, İstanbul ve Ankara Belediyeleri birliğinde, bir çalışma grubu oluşturarak, yerel yönetimler mevzuatının derlenmesi, değerlendirilmesi ve yeni öneriler geliştirilmesi çalışmalarını başlatmıştır. Üç aşamalı olarak yürütülecek çalışmaların Birinci Aşamasında;

(i) Yerel Yönetimlerin, belediyelerin hukuksal ve organizasyonel yapısına ilişkin düzenlemeler (mevzuat) derlenecek, değerlendirilme-ye girilmeyecektir.

(ii) Derlemede yalnız yerel yönetimlerin yetki ve görev alanlarına giren düzenlemeler değil, aynı zamanda yerel yönetimlerle doğrudan ya da dolaylı ilgili diğer kuruluşların görev ve yetkileriyle ilgili yasal ve yönetsel düzenlemeler de derlenecektir.

(iii) Yerel yönetimlerle ilgili yargı kararları 1961 yılından bu yana derlenecek ve konulara göre sınıflandırılacaktır.

(iv) Derleme bütün bütün veya bütünüyle çoğaltılacak ve yayınlanacaktır.

(v) Derleme aşağıdaki konulara göre yapılacaktır :

1. Kent Yönetimi
2. İdari ve Mali Vesayet ve Denetim
3. Belediye Maliyesi

yanname ile elinde sadece 35 kilo kahve bulunduğunu bildirdiği halde, sürenin sona ermesinden sonra bir ihbarı değerlendiren kolluk kuvvetleri sanığa ait olup o zamana kadar bilinmeyen diğer bir depoda 108 çuval içinde 6369.500 Kg. stok edilmiş kahveyi ele geçirmiştir. Sanığın bu miktar kahveyi biriktirerek saklamaktaki amacının kahvenin nedretini ve fiyatının artmasını sağlamak ve böylece oluşacak karaborsadan yararlanıp bunları yüksek fiatla satmak veya hiç olmazsa hükümetçe belirlenecek yeni fiat üzerinden satışa arz etmek suretiyle yasa dışı çıkar sağlamak olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim suç tarihine kadar bir kilo kahvenin fiyatı 77 Lira iken yeni kararname ile 140 Lira'ya çıkarılmıştır. Öte yandan Ankara Belediyesi ile Tekel Başmüdürlüğünden alınan cevabi yazılarda olay tarihinde Ankara piyasasında kalvenin azaldığı ve toplumun gereksinmesinin karşılanamadığı bildirilmiştir.

Gerçi mevcut kahveleri mericine bildirmeyen sanığın eyleminde Türk Ceza Yasası'nın 526. maddesine uygun hükümet emirlerine muhalefet suçunun oluştuğunda kuşku yoktur. Ama niteliği ve sanığın amacına göre eylemin sadece anılan 526. maddeye muhalefetten ibaret olmadığı ve Türk Ceza Yasası'nın 401. maddesinin de ihlal edilmiş bulunduğunu kabul etmek lazım gelmektedir.

Şöyleki, Türk Ceza Yasası 401. maddesiyle «bir kimse yalan havadis neşir ve işaasıyla yahut sair hile kullanmakla et, ekmek, kömür, gibi ammeye elzem olan erzak ve eşyanın nedretine ve ya fiyatının artmasına sebep olursa bir seneden beş seneye kadar hapse ve 100 liradan 500 liraya kadar ağır cezai nakdi'ye mahkum olur» hükmünü getirmiştir.

Türk Ceza Kanununun 7. babının 3. faslında «umumun sıhhatına, yenecek ve içilecek şeylere müteallik cürümler» düzenlenirken değinilen 401. madde ile güdülen amaç halkın et, ekmek, odun, kömür gibi kamuya elzem erzak ve eşyayı normal değeri ile ve yeteri kadar sağlayabilmesi ve bu erzak ve eşyanın bazı çıkarıcılar tarafından halkın sömürülmesine alet edilmemesidir. Söz konusu 401. maddedeki suçun oluşabilmesi için failin suçu işlerken hile kullanması ve bu hilenin et, ekmek, odun, kömür gibi kamuya elzem olan erzak ve eşyanın nedretine ve fiyatının artmasına yönelik bulunması yeterlidir. Sanığın 6,5 tona yakın kahveyi bilerek sakladığı halde, elinde 35 kilo kahve bulunduğunu beyan etmek suretiyle hileye başvurduğunda kuşku yoktur.

Kahvenin kamuya elzem maddelerden olup olmadığının saptanmasına gelince; 401. madde metninde kamuya elzem erzak ve eşya birer birer

gösterilmemiş et, ekmek, odun, kömür sayıldıktan sonra (gibi) sözcüğü ile kapsamının geniş tutulmasına özen gösterilmiştir.

Toplumun gereksinme duyacağı şeylerden bazılarının zamanla bu niteliğini kaybedeceği ve yaşam koşullarındaki değişiklik ve gelişen teknoloji karşısında maddede yer almayan bazı şeylere şiddetle ihtiyaç duyulacağı bir gerçektir. Bu bakımdan 401. maddenin uygulama zamanında toplum hayatındaki değişiklik ve gelişen sosyal ve ekonomik koşullar gözönünde bulundurulmak suretiyle yorumlanması gereklidir.

Hernekadar mahkeme suç konusu kahveyi kamuya elzem erzak ve eşyadan saymamış ve bu nedenle sözü edilen 401. maddedeki suçun oluşmadığını kabul etmiş ise de; kahve beş asır önce Türk toplumunun yaşamına girmiş olmakla beraber kısa zamanda en fakirden en zengine kadar tüm ailelerin mutfağında müstesna bir yer almış, köyde ve kentte herkes tarafından aranan ve misafirleri ağırlamada daima en önde gelen bir ikram maddesi sayılmıştır. «Bir fincan kahvenin 40 yıl hatırı vardır» atasözünün yerleşmesine ve batıda «Türk kahvesi» diye bir deyim in yayılmasına neden olan kahvenin çay gibi varlığından vazgeçilemeyeceği ve az miktarda alındığında ihtiva ettiği kafein nedeniyle fikri faaliyeti artırıp sindirimi kolaylaştırdığı da bir gerçektir. Bu itibarla sadece keyif verici değil, bu nitelikleri ile aynı zamanda toplumun özenle aradığı ve daima gereksinme duyduğu kahveyi kamuya elzem maddelerden saymak zorunluluğu vardır.

Bu itibarla sanığın eyleminde; kamuya elzem maddelerden sayılan kahveyi yukarıda izah edildiği biçimde stok yaparak nedretine sebebiye vermek suretiyle Türk Ceza Yasası'nın 401. maddesinde yazılı suçun oluştuğuna ve aynı yasanın 36. maddesine göre de suç konusu kahvenin zorunluluğuna ilişkin bozma nedenleri yerinde olup, uyulması lazım gelirken bazı gerekçelerle ilk hükümde direnilmesi yasaya aykırı bulunduğundan katılan idare vekilinin temyiz itirazının kabulü ile direnme hükmünün bozulmasına karar verilmelidir.

Çoğunluk oyuna karşı olan üyeler; kahvenin kamuya elzem bir madde olmadığı düşüncesiyle direnme hükmündeki gerekçeye katılarak hükmün onanması yolunda oy kullanmışlardır.

Sonuç: Açıklanan nedenlerle tebliğnamedeki istem gibi direnme hükmünün bozulmasına depo parasının geri verilmesine 26/2/1979 - 19/3/1979 birinci ve ikinci müzakerelerde yasanın öngördüğü çoğunluk elde edilemediğinden 16/4/1979 günü üçüncü müzakerede salt çoğunlukla karar verildi.

4. Planlama
5. Bölgesel, Alt-bölgesel ve Kentsel Gelişme ve İmar
6. Belde Düzeni ve Esenlik Hizmetleri
7. Fiziksel Altyapı
8. Kentsel İktisadi Girişimler ve Tüketimi Düzenleme
9. Kentsel Yerleşmeler
10. Kentsel Çevre
11. Kentsel Ulaşım
12. Kentsel Kültür, Sanat ve Eğitim
13. Koruma, Yenileme ve Turizm
14. İşgücü
15. Mal ve Hizmet Akımı
16. Sağlık ve Toplumsal Refah Hizmetleri.

Çalışmanın İkinci Aşamasında derlenen Yerel Yönetim mevzuatı değerlendirilecek.

Üçüncü Aşamada ise yerel yönetimlere ilişkin yeni düzenleme önerileri geliştirilecektir.

Çalışmanın birinci aşamasında üye belediyelerimizin çalışmaya katılmayan diğer belediyelerimizin ve ilgili kurum ve kuruluşların, üniversitelerin meslek kuruluşlarının yardımlarından yararlanılacak, çalışmanın ikinci ve üçüncü aşamasında bütün ilgililerin görüş ve önerilerine sunulacaktır.

NOT : Çalışmanın derleme aşamasında üye belediyelerimizin Hukuk İşlerinin ve tüm yerel yönetim dostlarının yardımlarını bekliyoruz. Başlangıçta bu yardım özellikle bu çalışmanın yöntemi ve kaynak sağlanması konusunda olabilir.

Resmi Gazeteden

Geçen sayımızdan bu yana Resmi Gazete'de yayınlanıp, belediyelerimizi ilgilendiren düzenlemeler aşağıda sunulmuştur :

● 27 Şubat 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 37, 58, 59, 62, 64, 83, 84, 86 ve 92. ci Maddelerinin Değiştirilmesine ve 32. Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname» yayınlanarak yürürlüğe girdi.

● 4 Ocak 1979 tarihli Resmi Gazete'de, Çimento Satış, tevzi ve teslimi hakkındaki 22/A No.lu TEBLİĞ yayınlanmıştır. Bu Tebliğ bundan önceki tebliğleri yürürlükten kaldırmış çimento satış, dağıtım ve teslimi konularını yeniden düzenlemiştir.

● 15 Ocak 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «Sosyal Sigortalar Kurumu Konut Kredisi Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Yönetmelige Ferdi Konut Kredisi ile ilgili IV. Kısımın Eklenmesine İlişkin Yönetmelik» yayınlanmıştır. Bu yönetmelikle, SSK Konut Kredisi Yönetmeliğinin 3, 8, 18, 26, 28, 29, 30, 42 ve 59. maddeleri değiştirilmiş ve Ferdi Konut Kredisi ile ilgili IV. Kısım eklenmiştir.

● 26 Ocak 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanununun Değiştiren Kanun Hükmünde Kararname» yayınlandı.

● 27 Ocak 1979 tarihli Resmi Gazete'de, Ticaret Bakanlığınca hazırlanan «1979 Yılı İthalat Rejimi Kararı» Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe kondu.

● 20 Şubat 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların Kimi Maddelerinin Değiştirilmesine ve İki Maddesinin Kaldırılmasına İlişkin Bakanlar Kurulu kararı yürürlüğe girdi. Kararda, sözleşmeli personele ödenecek ücretler ve sağlanacak diğer parasal ve aynı menfaatlerin yılık tutarının onikide birinin brüt miktarı 45.000.— Lira ve bir bütçe yılı ile sınırlandırıldı.

● 24 Şubat 1979 tarihli Resmi Gazete'de, İşletmeler Bakanlığınca hazırlanan «Halk Girişimlerini Destekleme Fonu'nun Kullanılması Hakkında Yönetmelik» yayınlandı.

Yönetmelikle getirilen düzenleme ile; gönüllü halk arttırımının yurt düzeyinde IV. Beş Yıllık Kalkınma Planınca öngörülen biçimde ve önceliklerde, sanayileşmeyi çabuklaştırıcı, istihdamı artırıcı çok ortaklı yaygın halk girişimlerinin yatırımlara güvenle yönelebilemesini sağlayıcı yaygın, demokratik ve emek işbirliğine dayanan kooperatiftirliği geliştirmek amaçlanmış ve bunun için halk girişimlerinin finansal, ekonomik yönetsel ve teknik sorunlarının çözülmesi için, IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı ve Yıllık Programlarda saptanmış olan finansman yöntemleri ve önlemlerine ek olarak, İşletmeler Bakanlığının Yıllık Bütçesine «Halk Girişimleri Destekleme Fonu» konmuştur.

● 26 Şubat 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «Türkiye Elektrik Kurumunun 1312 sayılı Kanunun 27. maddesi kapsamında kendi sınırları içinde kalmak şartıyla Elektrik Tesislerini di Kuran ve İşleten Belediyelerin, Diğer Amme Hükümetindeki Hükmi Sahısların Müstahakları veya Abonelerine Satacakları Reaktif Enerji Tarifesi» yayınlandı.

● 6 Mart 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «Yetiştirilmek Amacıyla Yurt Dışına Gönderilecek

Devlet Memurları Hakkındaki Yönetmeliğin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik» yayınlandı.

● 15 Mart 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «Yerel Yönetim Bakanlığınca Teftiş Kurulu Kuruluş Görev ve Çalışma Yönetmeliği» yayınlandı.

● 23 Mart 1979 tarihli Resmi Gazete'de,

1) «Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü'nün Değiştirilmesine İlişkin Tüzük» yayınlanarak yürürlüğe girdi. bağlı teşekküller de dahil kamu kuruluşlarıncı, 6772 Sayılı Kanuna göre 1979 yılında yapılacak ek ödemenin; ikinci yarısının da 22/8/1979 tarihinde; İkinci ek ödemenin, Birinci yarısının 25/10/1979 ve İkinci yarısının da 28/12/1979 tarihinde yapılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayınlandı.

● 30 Mart 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «Özel ve Tüzel Kişi Mülkiyetinde Bulunan Taşınmaz Eski Eserlerin Onarımı İçin Yapılacak Aynı-Parasal ve Teknik Yardım Yönetmeliği» yayınlandı.

● 4 Nisan 1979 tarihli Resmi Gazete'de, 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanununun değişik 64. maddesine ilişkin Maliye Bakanlığı 6 No.lu «Devlet İhaleleri Genelgesi» yayınlandı.

● 13 Nisan 1979 tarihli Resmi Gazete'de, «Organize Sanayi Bölgeleri Kurma Fonu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik» yayınlandı.

● 21 Nisan 1979 tarihli Resmi Gazete'de, Ankara'daki kamu kuruluşlarına ait toplu taşıma araçlarının Ankara Belediyesi-ne devrine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yürürlüğe kondu.

klor-alkali mamulleri ve tarım ilaçları üretiminde önemli bir aşama

KORUMA TARIM

FORMÜLASYON MAMÜLLERİ

Insektisidler (Haşere İlaçları)
Fungisidler (Mantar İlaçları)
Herbisidler (Yabancı Ot İlaçları)
Akarisidler (Örümcek İlaçları)
Mollussisidler (Sümüklü Böcekler)
Toprak Fumigantları

EV HAŞERE İLAÇLARI

Aerosoller
Konsantre Likit Insektisidler
Fare Yemleri
Repellentler
Hazır Likit Insektisidler

KONSANTRE LİKİT GÜBRELER

Yaprak yolu ile beslenme

AŞI MACUNU

VETERİNER İLAÇLARI

Dış Parazit İlaçları (Likit)
Dış Parazit İlaçları (WP-DUST)
Yem İlaveleri

KLOR-ALKALİ MAMÜLLERİ

Sud Kostik (% 47'lik)
Mayi Klor
Klorür Asidi
Sodyum Hipoklorit
Sülfürik Asit (Saf)
Akü Asidi
Oleum
BHC Teknik
DDT Teknik
PDB
ODB
MCB

KORUMA TARIM İLAÇLARI A.Ş.

Sahipkar: Garsun Han Kat: 5-6 İstanbul Telefon: 49 91 50

Birlik Başkanımız Reşat Tabak Kaza Geçirdi

MAKAM ŞOFÖRÜ
NURİ TURGUT ÖLDÜ.

İstanbul'da düzenlenen bir toplantı sonrası Çanakkale'ye dönmekte olan Birliğimiz ve Çanakkale Belediye Başkanı Re-

şat TABAK, Marmara Ereğlisi yakınlarında geçirdiği trafik kazasında ağır yaralanmış, makam şoförü Nuri TURGUT ise olay yerinde yaşamını yitirmiştir.

Bir süre hastanede, daha sonra

da evinde tedavi gören Birlik Başkanımızın sıhhati normale dönmüş ve görevine başlamıştır.

Makam şoförü Nuri TURGUT'un genç yaşta ölümü ise, büyük üzüntü yaratmıştır.

Başsağlığı

İstanbul'daki bir toplantı sonrası Çanakkale'ye dönmekte iken geçirdiği bir trafik kazası sonucu görev başında yaşamını yitiren çalışkanlığı, efendiliği ve dostluğu ile saygı ve sevgi duyduğumuz değerli arkadaşımız, Birlik ve Çanakkale Belediye Başkanı makam şoförü Nuri TURGUT'u yitirmenin üzüntüsünü yaşıyoruz. Değerli arkadaşımızın ailesine, yakınlarına ve dostlarına başsağlığı diler, acılarını paylaşıyoruz.

MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ
ÇALIŞANLARI

Belediyelere Çağır

Çanakkale Belediye Başkanlığı makam şoförü Nuri TURGUT, 23 Mart 1979 günü geçirdiği bir trafik kazası sonucu vefat etmiştir.

Geride bıraktığı kimsesiz eşi, biri iki yaşında diğeri ise henüz iki aylık çocukları sosyal güvenceden yoksun bulunmaktadır.

Nuri TURGUT'un eşi ve çocuklarına bir konut ve çocuklarına eğitim olanağı sağlamak amacıyla bir yardım kampanyası açılmış bulunmaktadır.

Belediyeciler arası dayanışmanın insanî bir örneğini verebilmek üzere, üye belediyelerimiz ve çalışanlarımız bu kampanyaya katılmaya çağırıyor, yapılacak yardımların "Türkiye Halk Bankası Çanakkale Şubesi nezdinde açılan 411.09558 sayılı hesaba havale" etmelerini diliyoruz.

Bu insanî görevde katkıları olacak belediye dostlarına teşekkür ederiz.

Çevre sözcüğünün kapsamına insan yapısı çevre, toplumsal çevre ve bunların doğal çevreyle uyumu giriyor.

Bu çerçevenin içinde toplum bilimlerden ve kent planlamadan mimarlığa, iç mimarlığa, endüstri tasarımına, grafik ve görsel sanatların tümüne uzanan mesleklerin verimleri yeralıyor.

"ÇEVRE" bu konulardaki iletişimi, bilgi ve görgü aktarımını güçlendirmek için çıkıyor.

Çevrenin oluşumuyla doğrudan ilgili meslek adamları ve yaşadığımız çevreden sorumluluk duyan her aydın için çıkıyor.

ÇEVRE
MİMARLIK VE GÖRSEL SANATLAR DERGİSİ
Narlıbahçe Sok. 17, Sirkeci, İstanbul 22 78 08

**BÜTÜN
TÜRKİYE'DE,
BÜTÜN ÖNEMLİ
KİTABEVLERİNDE**
Sayısı 125 TL;
yıllık abonesi 700 TL,
mimarlık ve görsel sanatlar
öğrencilerine 500 TL.
Abone olmak için abone bedelinin
"Reyo Koll. Sti., Narlıbahçe sk. 17,
Sirkeci, İstanbul" adresine posta havalesiyle gönderilmesi,
ya da Ziraat Bankası Sirkeci Şubesi 641/199 no.lu hesaba
yatırılması yeterlidir.
Genel Dağıtım:
Yabancı Basın Tevziat Ltd. Şti., Barbaros Bulvarı, İstanbul

**Mimarlık ve Görsel Sanatlar Alanında
Uluslararası Düzeyde İlk Dergi**

İLLER BANKASI

*2256'sı teknik olmak üzere 3807 elemanı ve 2 milyar
liralık malî gücü ile İl Özel İdareleri,
Belediyeler ve Köylerin,*

**harita turistik tesisler
sosyal tesisler imar planı
icme suyu gıda sanayii
kanalizasyon ticari tesisler
elektrik idare binaları**

*ve çeşitli hizmetlerini gerçekleştirir
ve ortak idarelere kredi sağlar.*

*Yurt gerçeklerine uyarak
ihtiyaçları tam olarak karşılayan
kalkınmaya 20,2 milyar liralık katkıda
bulunan bu Banka,
ilgilenenlerin hayranlık duyduğu
bir kuruluştur.*